

Uj Kelet

XIV. ÉVF. * 190. SZÁM
Cluj—Kolozsvar, 1931.
augusztus 23 Vasárnap
5691 ÉV Elul 10

Taxa postala
platie in numera
No. 224.716-929

Ara 5 lej

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 16 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

adott apróhirdetéseknél. Díj előre bérlettel ellátott továbbítunk.

ES
aknak montirozá-
yozását és javítá-
kiállítás. Somlyai
aniu.

rmekét az iskola-
a elvállalja Szé-

izr. gyermekneve-
tartás vezetésében
Bizonyítványok
elutkezeseket ké-
Cluj, Str. Bratianu

zoba konyha élés-
cca 45.

eljes ellátásra el-
ngorahaszánálattal.
lom u.) 10. emelet.

y hivatalnoklányt
uricsalád. Ugyan-
endü kóser kosztot

2-3 középiskolás
st kaphat. Cim:

grad iskolás gyere-
7. sz.

négyszobás kom-
a vagy november
ba konyha és egy
erre, esetleg előbb
t Széchenyi-ter 39.

rróleányokat per-
Hermanné füzö-
ie: 16.

n. iskolához közel
ort. izr. uricsalád
gjobb ellátását vá-
Ratzersdorf Artur-
ene uca 2.

rad iskolás gyereke-
17., ajtó 1.

at temesvári zsidó
ebb diák. rituális
negyedikes keres-
e mellett. (Fürdő-
n.

z. Tiszt. Friedlän-
nál Cluj. Strada
Tisztelettel értesít-
közélelő nagyünne-
került a közelben

et, tágas udvarral
érelni. Tisztelettel
nt híres „Dési” és
ik hogy tisztelők.

minden más alká-
sziveskedjenek és
elyekre igényeiket
veskedjenek. Elő-
re szivesen foga-
Imaház-vezetéség.

velvismerettel fel-
lapagehoz. Kvár

borotválás
A

rral, amely egye-
mert higienikus,
o. Kérjen minde-
djeggyel ellátott
os csomagolásban,
legendő és amely-
direkt a készítő-
rbély Cluj, Reg-
nk az utánzattól.

gyermek
és zsidó ruházat
UJ KELET
NYABAN

Ha azt akarja,

hogya az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sítse kötelességét

Í Í Z E S S E

pontosan előfizetését!

A rottenburgi ezüsthatalak

A kasseli bíróság kimondta, hogy a rottenburgi zsidók ezután is fizetni tartoznak minden évben a katolikus papnak egy-egy ezüsthatalat, úgy, amint azt egy középkori szokás alapján eddig megkövetelték tőlük. A bíróság indoklása már nem is érdekel bennünket. Az ítélet beszél önmagáért és egy olyan képet tár elénk a mai Németország mentalitásáról, amelytől méltán borzad vissza minden haladászelmű kultúrember.

Hiszen ez az ítélet maga az életre kelt középkor, minden szörnyűségével, sárgafoltjával, zsidó-adójával. A német bíróságok nem először bizonyítják be, hogy ítéleteiket Hitler szelleme diktálja, az a szellem, amely egész Európát lángbaború lással fenyegeti. Ez az ítélet inté memem-
től kell hogy szolgáljon a német demokráciának is, hogy elérkezett legfőbb ideje a nagytakarításnak, mert ha nem, ugy maholnap Németorszá fölött egy új közép-
kor fogja kibontani fekete szárnyait.

Az Összinte Goga

A költő-politikus ismét a közvélemény reflektora elé került. Feltűnést keltő nyilatkozatot adott az Adeverulnak, amelyben kijelenti, hogy Románia közéleté a forradalomelöttiség tüneteit viseli magán.

Olyan egyszerűen és megdöbbentően hangzik ez a kijelentés, mintha a történelem verdiktje volna. Elhisszük, hogy Gogának, aki lelke mélyén konzervatív gondolkozású ember, súlyos lelki vívódásokba került egy ilyen kijelentés megtétele. De ha csakugyan ilyen súlyos az ország helyzete, vajjon ki, helyesebben kik viselik ezért elsősorban a felelősséget? Nem-e azok a politikusok, akik az elmúlt tíz esztendő alatt kezükben tartották a megnagyobbodott Románia kormányzásának gyeplyéjét?

Goga a baj egyik főokát az erkölcsi válságban látja. Önként adódik a kérdés: mit tett a volt belügyminiszter az erkölcsök megjavításáért, akkor, midőn az ő kezében összpontosultak a hatalom szálai?

A karlsbadi kura Gogánál kitünő eredményeket látszik produkálni. A volt belügyminiszter nyilatkozatából kiderül, hogy most már csakugyan felelős szemmel vizsgálja az ország helyzetét. Mi ugyan nem osztjuk Goga nézetét a forradalmat illetően. Legalább is pillanatnyilag nem. De kizárólag rajtas politikus társain mulik, hogy odasodródik-e az ország vagy sem. Ha tovább is a mai rendszer marad érvényben, könnyen lehet, hogy Goga pesszimista jóslata szomorú valósággá válik.

Két hatalmas szám

Kis hír, de annál jellemzőbb: Amerikában eddig 150 millió dollárt használtak fel a gabona- és gyapotfelesleg felvásárlására.

A hír mögött két fantasztikus nagy szám húzódik meg. Hihetetlenül nagy lehet az a gyapot- és gabonamenység, amelyet felvásároltak. Annymira nagy, hogy az újságcsinálás lézas iramu tempójában időnk sem jut rá, hogy kiszámítsuk, mennyi lehet az a gabona- és gyapotmeny-

Egy milliárd értékben pénztári bonokat bocsát ki a Banca Nationala

Hivatalos verziók szerint a bonok kibocsátása azért történik, mert a bankok hatalmas összegeket halmoztak fel pénztáraikban, kivonva a pénzt a forgalomból. Az állam koncesszionálni fogja a szeszmonopóliumot

Bucuresti-Bukarest, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Banca Nationala igazgatósági tanácsa ma délutáni ülésén foglalkozott a pénzügyi helyzettel. Az igazgatósági ülésről a következő hivatalos kommunikék adták ki:

„A Banca Nationala igazgatósága megállapította, hogy a bankok nagyrésze a napi szükségleteket meghaladó nagyságu pénzüsszegeket tart pénztáraiban, kivonva a pénzt a forgalomból, hogy minden eshetőségre el legyenek készülve. Ezen helyzet orvoslása érdekében a Banca Nationala elhatározta, 1 milliárd lej értékű pénztári bon kibocsátását. A bankok a rendelkezésükre álló pénzüsszegeket elhelyezhetik a Banca Nationalanál, ezen pénztári bonok ellenében, amelyek 60 napra szólnak és évi 6 százalékos kamatoznak. A kibocsátott pénztári bon mennyiségét a szükségletekhez képest fokozni fogja a Banca Nationala. A bonokat a bankok 7 százalék mellett leszámitolhatják a Banca Nationalánál. A Nemzeti Bank igazgatósága reméli, hogy ezen intézkedés hozzá fog járulni a bankforgalom növeléséhez.”

A Banca Nationala igazgatóságának határozata egyik láncszemét képezi azoknak az intézkedéseknek, amelyekkel egyrészt az állam, másrészt pedig a jegybank egyre mélyebben belenyulnak az ország gazdasági és pénzügyi életébe, hogy kiségítsék a piacot szorult helyzetéből. A pénztári bonok kibocsátása tulajdonképpen növeli a bankjegy-forgalmat, amelyet teljesen megbénított az a hivatalos kommunikékben is kihangsúlyozott körülmény, hogy a bankok hatalmas összegeket halmoztak fel pénztáraikban a betétesek rohamától való félelmükben.

A Banca Nationala határozatával összefüggésben a bankszindikátus és a nagyipari vállalatok képviselőinek ma délutáni ülésén elhatározták, hogy az iparvállalatok alaptőkájük fele összegének erejéig kötelezvényeket fognak kibocsátani.

Bucuresti-Bukarest, augusztus 22. Zamfir Brătutescu pénzügyi alminiszter hétfőn délelőtt ismerteti a sajtó képviselői előtt a szeszmonopólium tervezetét. Egészen bizonyosra veszik, hogy az állam a szeszmonopóliumot egy évi fix összeg ellenében koncesszionálni fogja.

Az indiai alkirály szerint nem az angolok, hanem a hinduk sértették meg az ujdélhi paktumot

Burma elszakad Indiától

London, augusztus 22. Allahabadban Pandit Jaraharlal hindu nacionalista vezér egy gyűlésen tartott beszédben azt hangoztatta, hogy a nemzetnek fel kell készülnie az elkerülhetetlen küzdelemre, ha a kormányzat nem változtatja meg a hindukkal szembeni magatartását.

A Times távirata szerint ma közzétették Kalkuttában Lord Willingdon indiai alkirály választát Ganhi panasziratára. Az alkirály kétségbe vonja ebben a hindu nacionalista vezér azon ténymegállapítását, hogy a hatóságok a newdelhi paktumot be ne tartották volna és azt állítják, hogy éppen a hinduk voltak azok, akik az egyezményt megsértették.

London, augusztus 22. Burma indiai tartományból önálló dominium lesz. Az indiai alkirály választát Gandhi panasz-este hivatalos kommunikékét adott ki, amelyben bejelenti, hogy az angol kormány novemberre új kerekasztalkonferenciát hív össze, amelynek feladata lesz, hogy független alkotmányt dolgozzon ki a burmai tartomány részére. Az új alkotmány kimondja, hogy Burma elszakad Indiától és autonóm közigazgatást kap. Burma és India szétválasztását a kormány azzal indokolja, hogy a burmai tartományban teljesen különálló fajú és nyelvű néptörzsek élnek.

Frázisok helyett inkább emlékeztetjük az olvasót tegnapi híreinkre, mely szerint Amerikában a munkások egynegyede munka nélkül áll. És míg a munkanélküliség egyre nő, addig folytonosan és folytonosan vásárolni kell a fölösleges gabonát.

Mi ebből a tanulság? Hogy sürgősen át kell rétegeződni. Át kell csoportosítani, meg kell szervezni a termelést és a fogyasztást. Hamar, de nagyon hamar, mert rövidesen késő lesz. Nehogy egy szörnyű kataklizma hajtsa végre ezt az átrétegeződést. . .

VILÁG TÜKRE

A Layton-jelentés

A Németország pénzügyi helyzetének felülvizsgálására kiküldött szakértők most tették meg jelentésüket a Nemzetközi Fizetések Bankjának. A beszámoló, amely „Layton-jelentés” név alatt ment be a köz tudatba, megkapó képet nyújt Németország nyomoruságos gazdasági és pénzügyi helyzetéről és figyelmezteti a világot az ebből származható veszedelmekre. Hét év alatt: 1924-től 1930-ig Németország külföldi tartozásai 18 milliárd 200 millió márkával emelkedtek. (cca 720 milliárd lej), 1930 végén Németország tartozásainak összege 25 milliárd 500 millió márkát tett ki, bár e hatalmas tartozás arányait csökkentik az ezzel párhuzamosan történt német kihelyezések.

A külföldről kapott 18 milliárd 200 millió márká hitel, valamint a német hajózási társaságok bevételeit képező 3 milliárd márká lehetővé tették Németország számára a fentjelzett hetéves periódusban a következőket:

1. Két és félmilliárd márká kamat kifizetését a külföldi kereskedelmi tartozások után.
2. Jóvátételi fizetéseket 10 milliárd 300 millió márká értékben.
3. A 6 milliárd 300 millió márkát kitevő külkereskedelmi deficit fedezését.
4. Az arany és devizakészleteknek 2.1 milliárd márkával való emelését.

A jelentésből kiderül, hogy Németország éveken keresztül nem saját erejéből, hanem a magas kamatozás reményében külföldről beáramló kölcsönökből fizette tartozásait. 1930 végén Németország nemzetközi pénzügyi mérlege a következőképpen alakult:

Németország külföldi tartozásai 25.5 milliárd.
Németország külföldi követelése 9.7 milliárd márká.
Ezek szerint a német nemzetgazdaság mérlegének deficitje 15 milliárd 800 millió márkát tesz ki.

A német pénzügyi krízis azért következett be, mert 1930 végén Németország rövidlejáratu külföldi követelése a Birodalmi Bank 800 millió márkát kitevő devizakészletével együtt összesen 5.3 milliárd márkát tettek ki, ezzel szemben Németország rövidlejáratu külföldi tartozásai 10.3 milliárd márkára rugtak. A szakértő bizottság 1931. év március 31-én megvizsgálta e külföldi tartozások egy részét és megállapította, hogy a vizsgálat tárgyává tett 5.6 milliárdnyi összegből Németország

2 milliárd márkával Amerikának, 1.15 milliárd márkával Angliának, 785 millió márkával Svájcnak, 546 millió márkával Hollandiának, 369 millió márkával Franciaországnak, 127 millió márkával Svédországnak, 571 millió márkával a többi országoknak tartozott.

A német bankok külföldi jótállásainak és kööttségeinek összehasonlításából kiderült, hogy 1930 végén a német bankok 7 milliárd 200 millió rövidlejáratu kölcsönrel tartoztak, míg rövidlejáratu kihitelezéseik mindössze 2 milliárd 600 millió márkát tettek ki. 1931 első hét hónapjában újabb 2 milliárd 900 millió márká rövidlejáratu hitelt vett igénybe Németország.

A jelentés ezután azt a kérdést tárgyalja, vajjon normális körülmények között lehetséges-e Németország számára az, hogy saját erejéből hozza fel a belső fejlődéséhez, valamint külső kereskedelmi és állami kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges tőkét, vagy pedig továbbra is a külföld segítségére van utalva. A jelentés itt a következőket mondja:

Mi csak hangsúlyozni kívánjuk, hogy ha a jelenlegi tartozáshoz újabb kötelezettségek járulnak, a kamatterhek állandóan nőni fognak és Németország fokozottabb mértékben lesz a jelenlegihez hasonló válságoknak kitéve.
Ezután arra a kérdésre válaszol a jelen-

tés, hogy mennyit tesz ki Németország azonnali hitelszükséglete, a sürgős tartozások rendezése és a német pénzügyi élet helyreállítása céljából. Ezzel kapcsolatosan a jelentés megállapítja, hogy feltétlenül szükség van a jelenlegi rövidlejáratú hitelek meghosszabbítására. Ami a már visszavont hitelek pótlását illeti, megállapítja a jelentés, hogy a német gazdasági élet mindaddig a Reichsbank sulyos helyzetének nyomása alatt fog állni, amíg a forgalomból váratlanul kivont tőkének legalább egyrésze nem lesz pótolva.

Németországnak olyan politikát kell folytatnia, amely a devizastokk emelkedését a behozatal lezserítése s a kivitel fokozása révén igyekszik biztosítani. A statisztikai hivatal becslése szerint lehetséges volna a német behozatalt 1931 második felében 2 és félmilliárd márkára lezseríteni, a kivitelt pedig 4 és félmilliárd márkára emelni. Semmiesetre sem kívánatos azonban a behozatal teljes lezserítése, mert ez csak a világválság fokozásához járulna hozzá. A szakértők véleménye szerint Németország pénzügyi stabilitásának biztosítása céljából a további külföldi hiteleket egy hosszulejáratú kölcsön formájában kellene hogy igénybe vegye, ezenfelül pedig a jelenlegi rövidlejáratú hiteleket hosszulejáratuakká kell változtatni. A szakértők megerősítik a londoni konferenciának azt a megállapítását, hogy a Németországgal szemben megnyilatkozott bizalmatlanságot, amely a külföldi hitelek megvonásához és a váltságához vezetett, az ország gazdasági helyzete nem indokolja. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a német export állandó fejlődése.

Németország pénzügyi jövőjébe vetett bizalom nélkül azonban teljesen lehetetlen az, hogy Németország saját hitelére támaszkodva, vehessen fel hosszulejáratú külföldi kölcsönt. Mindenesetre nem szabad szem elől téveszteni két nagy nehézséget. Az egyik a politikai helyzettel kapcsolatos. A szakértők leszögezik, hogy amíg Németország és a többi európai hatalmak közötti viszony nem a barátságos együttműködésen és kölcsönös bizalman nyugszik, addig nincs megadva a tartós és békés gazdasági fejlődés lehetősége az ország számára belpolitikai szempontból sem. A másik nehézség Németország külföldi kötelezettségeiben rejlik. Amíg a jelenlegi, vagy jövőbeni hitelezők nem láthatják azt, hogyan fog Németország külföldi kötelezettségeinek helyzete a jövőben alakulni, aligha lehetnek abban a helyzetben, hogy hitelekkel siessenek a pénzpiac támogatására.

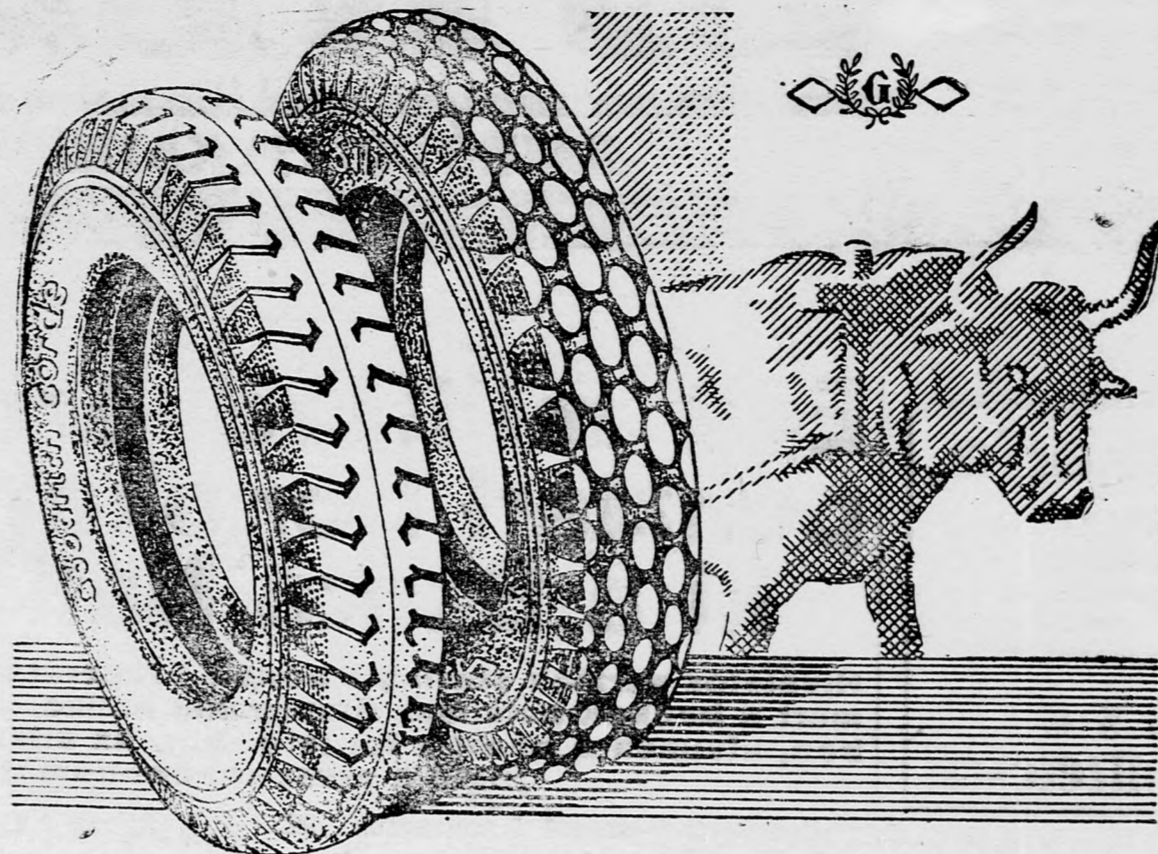
A londoni konferencia bizonyára tudta, midőn a Németországnak nyújtott átmeneti hitelek prolongálását javasolta, hogy ez nem a probléma megoldását jelenti, hanem „időnyerés csupán” — mondja a jelentés. „A helyzet azonban sürget, a világ gazdasági testének egyik legfontosabb tagján sulyos sérülést szenvedett s ez részleges benuulásához vezetett, amelyet csak a szabad pénz. és vagyonforgalom hátríthat el. Ez azonban csak akkor érhető el, ha a világ összes országainak kormányai át fogják érezni felelősségteljes helyzetüket és megteszik a szükséges intézkedéseket a bizalom helyreállítására.

A szakértők ezután komoly figyelmeztetéssel járulnak a politikai és pénzügyi világ elé. „Pénzügyi segélyintézkedések egymagukban nem képesek helyreállítani a világ gazdasági prosperálását, ha az obstrukcióra beállított politika meg nem változik. Ismét biztosítani kell a világereszkedelemben természetes fejlődését, a melytől a civilizáció sorsa és haladása függ. A mi egyoldalú és technikai természetű vizsgálatunk nem teszi lehetővé, hogy politikai utmutatásokkal szolgáljunk. Kötelességünknek tartottuk azonban rámutatni azokra az okokra, amelyek ezidő szerint lehetlenné teszik azon intézkedések foganatosítását, amelyek hosszulejáratú hitelekhez juttathatnák Németországot. Mindenesetre felhívjuk a kormányokat, hogy ne veszítsenek időt a szükséges intézkedések megtételében s tegyék lehetővé olyan pénzügyi tranzakciók keresztülvételét, amelyek meghozzák Németország és ezen keresztül az egész világ számára a szükséges és sürgős segítséget.”

— Ujabb álarcos bankrablás Németországban. Berlinből jelentik: Altonából jelentik, hogy tegnapi délelőtti álarcos rablók támadást hajtottak végre az Altonastelleingeni Bank ellen. Három autós bandita fegyveresen behatolt a pénztárat helyiségébe a személyzetet fegyvereikkel sakkban tartva, a pénztárból 6000 márkát megukhoz vittek s Hamburg irányában gépkocsijukkal eltűntek. Egyideig motorkerékpárossal üldözték a banditákat, de ezek lövést-lövés után adtak le rá s így fel kellett függesztenie az üldözést.

GOODRICH

GOODRICH

Autóbuszoknak és teherautóknak a valódi nagyteljesítményű pneumatik!!

Pneumatikok: turakocsikhoz
magas lóerő-számhoz
óriási ballonok
repülőgép-pneumatikok

Páncélozott belő gummik a gummigyártmányok mindennemű fajtája terén a

GOODRICH beigazolta, hogy a legkülönb a világ valamennyi piacán!!

Kizárólagos képviselő egész Románia rézére: GOODRICH S. A. R. Str. Doamnei 14., Bucuresti.
Távíráti cím: SILVERTOWN. — Telefonszám: 361-73.

Fény derül Lőrinczy „Török Lajos” folyószámlájának rejtélyére

Megállapítást nyert, hogy egy 1,500.000 lejes tétel hamis. Sándor József szenátor kihallgatása

Cluj-Kolozsvár, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). Lőrinczy színhámságainak vizsgálóbírói nyomozása napról napra új érdekességekkel kecsegtet. Mint tegnap megírtuk, Haas Vilmos, az Autoglob könyvelője tegnap megjelent a vizsgálóbíró előtt és ismertette Lőrinczynek az Autoglobnál való működését. Lőrinczy 1929-ben lépett be a céghez és teljes mértékben megnyerte Bodnár Béla bizalmát. Lőrinczy mint teljhatalmu diktátor működött. Haas azt a vallomást teszi, hogy többször ellentétbe került Lőrinczyvel a könyvelés miatt. Lőrinczy egy alkalommal azzal változott meg, hogy hamis mérleget készített, holott ez nem felelt meg a valóságnak. Haas ismertette a „Török Lajos” folyószámla történetét is. Az első fiktív tétel egy-két héttel Lőrinczy belépése után került a mérlegükbe, a mikor egy, a Kereskedelmi és Hitelintézetre szóló 150.000 lejes átutalást Török Lajos névre utaltatott ki Lőrinczy.

A csekkönyvek

Haas azután elmondotta, hogy Lőrinczy később kidobatta állásából. Ezalatt az idő alatt Haas többször figyelmeztette Bodnárt, hogy ne adjon szabadkezet Lőrinczynek, mert az szabálytalanságokat követ el. Bodnár azonban teljesen bizott Lőrinczyben és rendelkezésére bocsátotta csekkönyveit is, melyet bélyegzővel és aláírással látott el. Haas még több rendkívül fontos kérdésben tett vallomást, ezeket azonban a vizsgálóbíró nem hozza nyilvánosságra.

Egy másfélmilliósi fiktív tétel

A vizsgálat fényt derít azokra a fiktív tételekre, amelyek felismerhetlenné tették az Autoglobnak Lőrinczy által vezetett könyvelését. Így a könyvelésben keresztül volt vezetve egy 1,500.000 lejes tétel, amellyel a könyvelés szerint az Erdélyi Takarékpénztár terheli meg az Autoglobot és ezt az összeget az Autoglob ki is fizette volna. A vizsgálóbíró a Lőrinczy lakásán történt házkutatás alkalmával

megtalálta azokat az iratokat, melyek igazolják, hogy ez a tétel hamis és arra Lőrinczynek csak azért volt szüksége,

hogy az 1,500.000 lejes összegű váltókat tudjon kicsalni Bodnártól.

A vizsgálóbíró szombaton kihallgatta Sándor József szenátort, aki arról tett vallomást, hogy miként károsította meg őt Lőrinczy, hogy a banknál elhelyezett betétkönyveit meghamisította.

A vizsgálat során még számos kihallgatás történik és a jövő héten érdekes eseményekre van kilátás.

Tömegesen vándorolnak vissza a telepések az új orosz-zsidó koloniákról

Litvániából visznek telepéseket a biro-bidsáni kerületbe

Moszkva, augusztus 22. Az „Emesz” című jiddis nyelven megjelenő kommunista lap statisztikai adatokat közöl arról, hogy Kalimindorf kerületében 1930 júliusa és 1931 júliusa között, valóságos tömegvándorlás indult meg a kolonisták között vissza a városok felé. A zsidó kolonisták száma ebben a kerületben 15.418-ról 11.465-re csökkent. Azon kolonisták közül, akik az előző év tavaszán telepedtek meg, több, mint kétharmad részük visszatért eredeti lakóhelyére.

A statisztikai adatok alapján az „Emesz” drasztikus intézkedéseket kér a kerület elnéptelenedésének megakadályozása érdekében. A kolonisták visszavándorlását a lap szerint az idézte elő, hogy nem kapták meg a nekik megígért egy-egy tehenet családonként. Ezenfelül a fogyasztási szövetkezetek üzleteiben sokszor nem voltak kaphatók a legszükségesebb életszükségleti cikkek sem. A kolonisták attól tartottak, hogy az elkövetkező télen még rosszabbodni fog a helyzetük. A lap mindenesetre szükségesnek látja, hogy a tisztviselői hagyjanak fel a telepésekkel szembeni erőszakosságaikkal.

Moszkva, augusztus 22. Az OZET

zsidó világszervezet egyik vezetője, L. Raschkes Litvániában zsidó munkásokat toborzott a biro-bidsáni telepítvény számára. Az első zsidó munkáscsoport augusztus 16-án érkezett meg Moszkvába. A kivándorló csoport 30 felnőttből és 25 gyermekből állt. Rövid ott tartózkodásuk alatt a kivándorlók Mereschin kommunista vezetővel beszélgettek és hosszasan. A Zsidó Távirati Iroda moszkvai tudósítójának ama kérdésére, mi indította őket arra, hogy Biro-Bidsánba kivándoroljanak, a következőképpen válaszoltak:

— Nincs mit veszítenünk. Mi csak nyerhetünk ebből a kivándorlásból. Nem keresünk egyebet, mint a megélhetés lehetőségét.

Rövid moszkvai tartózkodás után a kivándorló csoport folytatta útját Szibéria felé.

— Az időjárás lassu javulása várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint az időjárásban lassu javulás várható. A hőmérséklet Budapestben ma délelőtt 21 fok Celsius.

Ah ké gá

Kassai, augusztus 22. (A Zsidó Távirati németországi tennéről s egyéb antisze- ről szóló hírek kasseli ezüstkana mindennél beszé- hogy Hitler szelle- tódott meg a néme- is. A hajmeresztő- hetetlennek tetsző

Egy

Hosszu idők óta rottenburgi zsidó tagja köteles éven- lal megtisztelni a- pot. Ez a köteleze- származó rendelke- nek pontos keletk- már nem is lehe- tenburgi zsidók 1851-ben kétségbe- arra, hogy ettől- szegényítő kötele- janak, de hiába. ságszolgáltatás a- lottak. Csak 1814- lés ideje alatt me- zsidókat az ezü- lezettsége alól.

A szomszédos- bach községek zs- vel operáltak. Mi- keresztül fizették- viddel ezelőtt sil- lyosításának köte- ságszolgáltatási h- megszabadulniok. hitközség is meg- hozatalának keres- tak tehát, amely a- cal végződött. A- ság elutasította s- hogy a pap ezt- jogszerű. Fellet- kasseli törvény- ugyancsak magá- tot. A kasseli t- előtt juttatta el- községhez az iel- dokolását, amely- kezéket mondja:

Aho- doko

„Nem bizonyos- kanaladó valóba- vetkezménye, am- korban az egyhá- látszik kizártna- egy, az egyházz- gánjogi tartozás- ugyan ez az ese-

ZSI

KAJ

Vá- uje- KAJ- jay- let- Uj- az- fo- es- va-

A kasseli bíróság középkori ítélete

Ahol minden zsidó köteles évenként egy-egy ezüstkanalat beszo- gáltatni a katolikus papnak

**A német bíróságok megerősítenek és joghatályra emel-
nek egy középkorból visszamaradt szokást**

Kassel, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). A németországi antiszemita-
tismus világrahozta legújabb és legexoti-
kusabb virágát. A kasseli bíróság egy íté-
letet hozott, amely nemcsak hogy emléke-
tet a középkorra, de egyenesen annak szel-
lemét igyekszik a gyakorlatba átültetni.
A Zsidó Távirati Iroda tudósításában, a
németországi templom- és sirközelgés-
ről s egyéb antiszemita megnyilatkozások-
ról szóló hírek közé kiválóan beillik a
kasseli ezüstkanalak története, amely
mindennél beszédesebb igazolása annak,
hogy Hitler szelleme mily mélyen beita-
tódott még a német igazságszolgáltatásba
is. A hajmeresztő és egyenesen elképzel-
hetetlennek tetsző eset a következő:

Egy középkori kötelezettség

Hosszu idők óta szokásba ment, hogy a
rottenburgi zsidó hitközség minden egyes
tagja köteles évenként egy-egy ezüstkanál-
al megfizetni a neustadti katolikus pa-
pot. Ez a kötelezettség egy a középkorról
származó rendelkezésen nyugszik, amely-
nek pontos keletkezési dátumát és okát ma
már nem is lehet megállapítani. A rot-
tenburgi zsidók 1809-ben, 1833-ban és
1851-ben kétször is kísérleteket tettek
arra, hogy ettől az indokolatlan és meg-
szégyenítő kötelezettségtől megszabadul-
janak, de hiába. A hatóságok és az igaz-
ságszolgáltatás a papi hivatal mellé ál-
lottak. Csak 1814-ben, a francia megszáll-
ás ideje alatt mentették fel a rottenburgi
zsidókat az ezüstkanal-ajándékozás köte-
lezetése alól.

A szomszédos Meimbressen és Manis-
bach községek zsidó nagyobb szerencsés-
ével operáltak. Miután ők is évszázadokon
keresztül fizették ezt a különös adót, rö-
viddel ezelőtt sikerült az ezüstkanal-
folyósításnak kötelezettsége alól az igaz-
ságszolgáltatási hatóságok ítélete alapján
megszabadulniok. Ezt látva a rottenburgi
hitközség is megpróbálta hasonló döntés
hozatalának keresztülvitelét. Pert indítot-
tak tehát, amely azonban siralmas kudarc-
al végződött. A rottenburgi helyi bírósá-
g elutasította a keresetet és leszögezte,
hogy a pap ezüstkanal-igénye teljesen
jogszerű. Fellebbezés folytán az ügy a
kasseli törvényszék elé került, amely
ugyancsak magáévá tette ezt az álláspont-
ot. A kasseli törvényszék röviddel ez-
előtt juttatta el a rottenburgi zsidó hit-
községhez az ítélet 15 oldalra terjedő in-
dokolását, amely többek között a követ-
kezőket mondja:

Ahogy a Hitler-bíróság in-
dokol

„Nem bizonyosodott be, hogy az ezüst-
kanaladó valóban ama függő viszony kö-
vetkezménye, amelyben a zsidók a közép-
korban az egyházzal szemben voltak. Nem
látszik kizártnak, hogy itt a zsidóknak
egy, az egyházzal szemben fennálló ma-
gánjogi tartozásáról van szó. Ha csak-
ugyan ez az eset áll fenn, ugy az ezüst-

kanalakat továbbra is ki kell szolgáltatni
a papnak.”

Az ítélet és annak indoklása nemcsak
Németország zsidó köreiből, hanem az
összes mértékadó és komoly német jogá-
szok között is kínos feltűnést váltott ki.
Az ítélet arra a teljesen abszurd, semmi-
vel sem alátámasztott feltevésre támasz-
kodik, hogy az ezüstkanalak beszo-
gáltatása magánjogi megállapodásból kifolyó-
lag történik. Ha a rottenburgi zsidók

történetesen csakugyan tartoztak volna
a kasseli egyháznak, arra még nem volt
példa, hogy adósságot ezüstkanalakban
és évszázados részletekben rójanak le. Az
ítélet nyilvánvaló jogi abszurdum, azért
is, mert ha a zsidók tartozása valóban
fennállana, ugy meg volna állapítva az
is, hogy meddig és milyen értékben kell
a zsidóknak az ezüstkanalakat beszo-
gáltatni. Nyilvánvaló, hogy a kasseli ítélet
jogi, erkölcsi és emberi abszurdum. Ha

A munkanélküli segélyek leszállítása szakadásra vezethet az angol munkáspártban

Londonban számolnak a Macdonald- kormány lemondásával

**Baldwint emlegetik Macdonald utódjaként. A polgári sajtó sür-
geti az alsóház összehívását**

London, augusztus 22. Az angol kor-
mány újabb hat órás minisztertanácsot
tartott, majd a kormányférfiaknak az
ellenzék vezéréivel folytatott tanácsko-
zása következett. Este Macdonald tele-
fónon és táviratilag újra miniszterta-
nácsra kérte kormány tagjait. Ez a
minisztertanács egy óra hosszat tar-
tott. Este kilenckor ismét az ellenzéki
vezérek jelentek meg a miniszterelnök-
nél. Több esti lap részleges kormány-
krízisről ír. Eszerint

a munkanélküli segélyek leszállítá-
sa esetére Johnston főpecsétőr és

Lansbur munkügyi miniszter el-
hagynák helyüket.

Politikai körökben azt állítják, hogy a
kormány és a szakszervezetek között a
viszony kiélezőben van.

A déli lapok szerint a konzervatívok
a 120 millió fontos várható költségve-
tési hiány eltüntetésére ragaszkodnak
ahhoz, hogy ennek 75 százaléka költség-
vetési megtakarításokból és 25 százalék
adóemeléstől szüntessék meg.
A kormány hír szerint 50—50 százalé-
kos megoldást hozott javaslatba, de ezt
a konzervatív párt nem akarja magáé-

vá tenni. Ma délelőtt 10 órakor a kor-
mány új minisztertanácsra ült össze.

A jelek arra vallanak, hogy a po-
litikai helyzet továbbra is igen ki-
éleződött. Fennáll a kormány le-
mondásának lehetősége.

A konzervatívok Franciaországból
hazatáviratozták Baldwin, akit már
Macdonald utódaként emlegetenek.

Az angol polgári sajtó követeli, hogy
tegyék már közzé a pénzügyi szaralás
rendszerét, hívják össze az alsóhá-
zat és bízzák a parlamentre a döntést a
javaslatok felett.

Nemzetközi botránnyá dagad a svéd- országi magyar szeszcsempészsés

A csempészet élén Darányi Istvánnak, az Országos Szeszértékesítő Rt. igazgatójának fia áll

Budapest, augusztus 22. Röviden jelen-
tettük, hogy a svéd vámhatóságok lefo-
glalták az „Ilona” nevű magyar hajót,
amely százezer liter szeszt és nagymennyi-
ségű dohányt akart Svédországba csem-
pészni. A svéd vámörtség torpedónaszádjá
tüzeléssel volt kénytelen megállásra kény-
szeríteni a magyar csempészhajót. A ka-
pitányt, aki budapesti, a két kormányost,
akik állítólag német állampolgárok és a
legénységet, amely négy németből, három
lengyelből és egy angolból állt, letartoz-
tatták és a hajót lefoglalták.

A kapitány kihallgatása alkalmával ér-
dekes részletek derültek ki. Az Ilona tulaj-
donosa a danzigi magyar konzulátus egyik
tisztviselője. A hajó kapitánya egy 25
esztendő, Milossin nevű férfi, aki kijelen-
tette, hogy a magyar kereskedelmi minis-
térium hajózási osztályánál kapott utasi-
tást, jelentkeztek a danzigi magyar kon-
sulátuson. Ott az Ilona tulajdonosa, Rot-
kel Edgar, a magyar konzulátus titkára
közölte vele, hogy az Ilona szeszt szállít
Svédországba.

A hajóra 105.000 liter kivitelre szánt
szeszt tároltak be. Ebből 35.000 litert

már nyílt tengeren átadtak egy schooner-
nek, ugy, hogy a svéd hatóságok 70.000
litert foglaltak le. A kapitány elmondotta,
nem tudja, hogy az a hely, ahol a lefo-
glalás történt, svéd felségterület és az
egész incidensről, amely Svédországban
nagy feltűnést keltett, a felelősséget a
magyar konzul téves információira és a
magyar kereskedelmi minisztérium hajó-
zási osztályára hárította. A kihallgatás
alapján bizonyosnak látszik, hogy a
svéd vizeken májusban lefoglalt Tábor
nevű magyar szeszcsempészhajó főnöke,
maga a magyar szeszmonopólium igazga-
tójának a fia volt.

A svéd sajtó nagy fölháborodással szá-
molt be az Ilona esetéről. A sajtó állás-
foglalására jellemző, hogy ilyen címetek
lehetett olvasni a svéd lapokban: „Mono-
póliónök Magyarországon — Csempész-
király az Északi tengeren”. Vagy egy
másik cím: „A magyar konzulátus Dan-
zigban a csempészsés központja”. Egy
másik alcím azt írja, hogy: „A magyar
kereskedelmi minisztérium is bele-
keverve”.

A Svenska Dagbladet azt írja, hogy ez

nem is az első magyar csempészsési eset.
Májusban elfogták ugyancsak svéd vize-
ken a Tábor nevű hajót, amely ugyanezen
vállalkozás érdekkörébe tartozott. Hogy
kik állanak a csempészsés mögött, arra
nem nehéz következtetni, miután a hajó-
zási ember, aki a hajók fölött diszponál,
nem más, mint Darányi István, a magyar
alkoholmonopólium, illetőleg az Országos
Szeszértékesítő Rt. igazgatója.

A hivatalos magyar körök cáfolják,
hogy a magyar hatóságoknak részük lett
volna ebben a botránnyos csempészsési ügy-
ben, ezzel szemben a magyar lapok is el-
ismerik, hogy az északi vizeken üzött
szeszcsempészsés tényleges irányítója Dará-
nyi Istvánnak, az Országos Szeszértéke-
sítő Rt. igazgatójának fia, aki maga is
tisztviselője a Szeszértékesítőnek.

— Gazdag aranytelepeket találtak Dél-
Afrikában. Londonból jelentik: A dél-
afrikai Fokvárosból jelentik, hogy a közeli
Futi környékén rendkívül gazdag arany-
telepeket fedeztek fel 30 lábnyira a föld
felszíne alatt. A telep kiterjedése az
eddig megállapítások szerint 1500 láb.

— Marosludason megalakult a Brit
Trumpeldor csoport. Tudósítónk jelen-
ti: Folyó hó 18-án megalakult Maros-
vásárhelyen a Brit Trumpeldor csa-
pat. A megalakuláson Kolozsvárról
Goldstein Slomo ros sznif és Deutsch
Slomo ros pluga jelentek meg, akik
ismertették a Betar programját és nép-
nevelő célkitűzéseit. A gyűlés ezután
kimondta a Brit Trumpeldor megalaku-
lását. A központ, a tagok kívánságait
figyelembevéve, Izsák Ebert és Farkas
Moset, a Sznif vezetőivé nevezte ki.

ZSIDÓK!

Váltások meg az
újévi üdvözlőlevelet a

KEREN KAJEMETH

javára. Az üdvöz-
letmegváltások az
Uj Keletben és
az Uj Korban
fognak megjelenni
és minden zsidó ol-
vasni fogja.

A minisztérium által engedélyezett

Nagyváradai zsidó Fiuinternátus

Felvez a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmibe
és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak.
A növendékeket az igazgatótól kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden
iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek
prospektust küld az Igazgatóságnak

Oradea, Str. Delavrancea (Rilook Zs u.) 17 SZ.

GOODRICH
umatik !!
piacán !!
Bucuresti.
vissza
-zsidó
kerületbe
vezetője,
zsidó munká-
bidsáni telepítvény
zsidó munkáscsoport
ezett meg Moszkvá-
oport 30 felnőttből
t. Rövid ott tartoz-
ndorlók Mereschin
el beszélgettek el
dó Távirati Iroda
ak ama kérdésére,
ra, hogy Biro-Bid-
ak, a következőket
zitenünk. Mi csak
a kivándorlásból
ot, mint a megél-
artózkodás után a
olytatta utját Szi-
javulása várható.
A meteorológiai in-
sa szerint az idő-
várható. A hőmér-
a délben 21 fok

Bundat — szörmét

legszebb kivitelben leg-
olcsóbban csak a

WEISZ FIVÉREK

szőrme szalónjában
szerezheti be Cal. Reg.
Ferdinand (Szabó J. ház)

**Tekintse meg a szombat és
vasárnap esti szenzációs
kirakatunkat**

mégis létrejöhetett, ugy ez a németországi
zavaros állapotokra és szellemre mélyen
jellemző.

A máramarosszigeti kereskedők szélmalomharca a „taxa ad valorem” ellen

Máramarossziget, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Taxa ad valorem! Addig, addig ijesztgették ezzel a mumussal Máramarossziget máról holnapra tengődő kereskedelmét, amíg aztán csakugyan, annak rendje és módja szerint, megjelent a falakon — teljes életnagyságban. Feltűnő plakátok, öles betűk hirdetik, hogy: — itt van — megjött és — nincs pardon. A magas interimaris bizottság: összeült, tanácskozott és — határozott. Máramarossziget kereskedelme újabb hurkot kapott a nyakába.

A szigeti kereskedők tiltakoznak. Megindították a „szélmalomharcot”. És ez a harc, ez a tiltakozás: az agonizáló szigeti kereskedelem levegő utáni kapkodása, elfúló kiabálás az újabb megnyomorítás ellen...

A szigeti interimaris bizottság azonban szanálni akarta és akarja — a várost. Meg akarja menteni. A költségvetés egyen súlyát biztosítani. De hogy a város kereskedelme és ipara a taxa ad valorem nélkül is alig bír szuszogni az adópréstől, hogy az összes adóalanyok közül éppen a kereskedelem és az ipar nyög a legmagasabb adókvóta sulya alatt, hogy Sziget város 19 milliós költségvetésének csaknem nyolcvan százalékát a kereskedők és az iparosok osztályá, tehát a zsidó lakosság fedezi, hogy a közigazgatási törvény és a modern adópolitika megköveteli az egyenlő teherbíróképesség igénybevételét a progresszivitás elve mellett, hogy a közigazgatási törvény módot is ad egy „ilyen” adó kiróására, pótdadó címén, hogy ezt az összes adóalanyokra ki lehet vetni és igénybe lehet venni az egységes adóképeséget a progresszivitás elve mellett és hogy ezzel szemben: a forgalmiadó a polgári társadalomnak csupán egyik osztályára sulyosodik és annak az osztálynak alkotmányos sérelmét képezi, — mindezt figyelmen kívül hagyta a szigeti interimaris bizottság, amikor rákente a fél-százalékos — tehát maximális — taxa ad valorem a szigeti kereskedőkre.

Ugy hirdik, hogy az interimaris bizottság három, vagy négy ellenőri közeg után akarja eszközölni az adóbehajtás technikai műveletét. Ezek sorra fogják járni a kereskedőket, meg fogják vizsgálni számláikat és a számla értéke után fogják szedni a fél százalékos adót. Mondom, így hirdik. Hogy ez mit jelent? A baksisrendszer reneszanszát. Az utóbbi időben, többé-kevésbé, megtszították ettől a rákfenétől a városi adminisztrációt. Most aztán újabb, szélesebb lehetőséget nyitnak meg a kontroloroknak a hatalommal való visszaélésre és annak jövendelői forrásaira.

De nem ez a legsúlyosabb érv a taxa ad valorem ellen. Ezen még lehetne segíteni. Van azonban egy sokkal erőteljesebb szempont, amely egymagában elegendő ok lett volna arra, hogy a szigeti interimaris bizottság elálljon a taxa ad valorem kivetésétől. Hivatalos és nemhivatalos körökben egyaránt elismerték és elismerik, hogy Máramarossziget nagy nyomora és kritikus gazdasági helyzete annak tudható be, hogy az impérium-változás következtében elvesztette „hinterlandját”, a régi, nagy vármegye tisztántúli vidékének piacát és elvesztette centrális pozícióját. Elszigetelődött és nem volt meg a közvetlen kapcsolata az ország gazdasági életének vérkeringésével. Ezt senki se vonta kétségbe és ebben a felismerésben nem voltak differenciák a szigeti gazdasági szakértők és a számtalanszor kiküldött kormánybiztos urak között.

Pop Valér doktor, Erdély minisztere a napokban járt inspekciói körúton Máramarosban és a Sfatul Negustoresc delegációja előtt többek között ezt mondotta: „Máramaros egész problematikája megoldást fog nyerni, mihelyst helyreáll a közvetlen, eleven kapcsolat az ország és ezen elszigetelt vármegye, illetve elszigetelt város között. A kormányval egyetemben mindent el fogok követni, hogy ezt a kapcsolatot sürögösen megteremtsem. „Ezt mondotta, ezt ígerte Erdély minisztere. És elutazott.

A máramarosszigeti interimaris bizottság pedig kiragasztotta a plakátokat és meghirdette a taxa ad valorem. Ezzel aztán betetőzték a város elszigeteltségének, izoláltságának minden átkát, mert a szigeti kereskedelmet elvágta a csonka vármegye piacától is. A dolog ropant egyszerű és világos. A szigeti kereskedő

a beérkezett áru — mondjuk egy vagon tengeri — után le kell fizesse a városnak a fél-százalékos. Ezt kénytelen a vidéki vevőkre áthárítani, az pedig, amikor kiviszi az árut, újabb fél-százalékos kell hogy lefizessen. Ezek után logikus, hogy az a vidéki kereskedő nem Szigetről, hanem egyenesen Szatmárról, vagy Kolozsvárról fogja eszközölni rendeléseit, egyszerűen azért, mert a szigeti áru — a taxa ad valorem jóvoltából — igen költségesnek fog bizonyulni.

Tehát: el lehetünk készülve arra, hogy a szigeti kereskedelem elveszíti a vidéki piacot is.

Van az éremnek egy másik oldala is. Itt emelkedik ki a szigeti kereskedők sérelme a helyi érdekűség szűrkéségéből. Nem ez az első eset, hogy a szigeti város, házán felszínre került a taxa ad valorem bevezetésének terve. Évek hosszú során az összes rezsimek próbálkoztak a taxa ad valoremmel. Akkor azonban a zsidó népközösség képviselői ültek a városi tanácsban, illetve az interimaris bizottságban, akik kellő respektust tudtak szerezni akarataknak és meg tudták akadályozni a taxa ad valorem bevezetését. Nem azért, mert erősebb egyéniségek voltak. Hanem azért, mert ők a zsidó népközösséget és nem egyedül önmagukat képviselték a város képviselőtestületében. És ez sokszoro-

A repülés világfrontjáról

A Zeppelin fényképező lencséje ismeretlen repülőgéproncsait rögzítette meg az északi sark hómezőin

Berlin, augusztus 22. A Graf Zeppelin északsarki útján készített filmfelvételek előhívása során az egyik felvételen, amely a Novoje Zemlja egyik szigetének hómezőjéről készült, a fényképező lencse, megrögzített egy, a jégmezőn fekvő hidroplán. A léghajó utasai a repülőgépet nem látták, de annak a sarkvidéken jelenlétét a filmfelvétel kétségtelenül igazolja. Először arra gondoltak, hogy a gép Amundsen gépe lehet, de a felvétel alapos tanulmányozás tárgyává tétele után meg-

állapítást nyert, hogy az egyfedelű gép nem azonos Amundsen kétfedelű hidroplánjával.

A felvétel nagy szenzációt keltett. Nem tudják, kinek gépe lehet a sarkvidéken felfedezett hidroplán.

Az orosz tudományos társaság a felvételtől szóló hír alapján kerést intézett a szovjet kormányhoz, aziránt, hogy sürgősen indítsanak utba expedíciót a repülő gép elhozatalára.

A Lindbergh-házaspár izgalmas kényszerleszállása

London, augusztus 22. Lindbergh és felesége az Ochotski tenger felett a Japántól északra eső Kurili szigetekenél viharba kerültek s a tenger színére szállani voltak kénytelenek. A gépet az erős szél a szirtes partok felé sodorta, mire Lindbergh szikratávíróján segélykérő jeleket adott le.

Csakhamar jelentkezett segítségükre a Shiuszima Maru gőzös s a repülő házaspár átszállott a hajóra. Lindberghék nyugodtak voltak, semmi felindultságot, vagy félelmet nem mutattak. Rövidesen odamentek partra vonatott repülőgépköz, átvizsgálták s az egyik légcsavaron észlelt törést kezdték javítani. Lindbergh annak a reményének adott kifejezést, hogy két napon belül Tokióban lehetnek, de addig még egy közbeeső leszállásuk van a Hokkaido szigeten levő Nemuro repülőterén.

A Nautilus már a jég alatt folytatja útját az északi sark felé

Hosszas és többbizben balsikerű kísérletezés után Wilkins kapitány megkezdte végre tengeralatti útját az északi sark felé. Wilkins buvárhajója, a Nautilus 160 mérföldre maga mögött hagyta az örök jég határát s a jég alatt folytatja útját az arktikus óceánon. A Nautiluson minden rendben van.

A Malygin befejezte útját London, augusztus 22. Moszkvából jelentik, hogy a Malygin orosz jégtörő gőzös befejezte arktikus óceáni útját s visszatért Archangelszki kikötőjébe. Az expedíció három eddig ismeretlen szigetet fedezett fel s egyébként is fontos észleleteket szerzett a tudományos kutatás számára.

A Do. X. Florida felé közeledik Newyork, augusztus 22. A Do. X. a Kis-Antillák szigetsorozatjának átrepülése után megérkezett Portorico sziget St. Juan kikötővárosába, ahonnan reggel fél hétkor továbbrepült Cuba felé. A német órisrepülőgépek Cubát elérve már csak mintegy hétszáz kilométeres útja van Florida déli partvidékéig.

san felfokozta erkölcsi sulyukat és ebben a képviselőben a zsidó népiség hatóereje jutott érvényre.

A jelenlegi interimaris bizottságban is két zsidó vezető egyéniség ül. Nem akarjuk kétségbevonni egyéni értéküket és kvalitásaikat. De nem hallgathatjuk el azt, hogy a taxa ad valorem biografiája legbeszédesebb igazolása a zsidó népi politikának, amely szerint a nyilvános fórumon és az ország közéletében egyedül és kizárólag azok tudják teljes sulyal és erővel képviselni a zsidó ügyeket, akik a zsidó népközösség megbízatását bírják. Nem tudják érvényre juttatni a zsidóság érdekeit azok, akik a többségi politikai pártok fegyelme alatt állanak és nem közvetlenül a zsidó közösség megbízásából lépnek fel a közélet fórumán.

Ha a szigeti interimaris bizottság zsidó tagjai sikraszállottak a taxa ad valorem ellen és nem tudták azt elhárítani — akkor ezzel bizonyították be, hogy nem bírnak a zsidó közösséggel szemben, akik a többségi politikai pártok fegyelme alatt állnak és nem közvetlenül a zsidó közösség megbízásából lépnek fel a közélet fórumán.

Ha a szigeti interimaris bizottság zsidó tagjai sikraszállottak a taxa ad valorem ellen és nem tudták azt elhárítani — akkor ezzel bizonyították be, hogy nem bírnak a zsidó közösséggel szemben, akik a többségi politikai pártok fegyelme alatt állnak és nem közvetlenül a zsidó közösség megbízásából lépnek fel a közélet fórumán.

Ha a szigeti interimaris bizottság zsidó tagjai sikraszállottak a taxa ad valorem ellen és nem tudták azt elhárítani — akkor ezzel bizonyították be, hogy nem bírnak a zsidó közösséggel szemben, akik a többségi politikai pártok fegyelme alatt állnak és nem közvetlenül a zsidó közösség megbízásából lépnek fel a közélet fórumán.

Egy újabb tanulsággal, egy újabb bizonyossággal lettünk gazdagabbak.

Danzig Hillél

SPORT

Fölényes játékkal 3:0 (2:0) arányban győzött a III. Ker. FC. a kolozsvári kombinált fölött

Cluj-Kolozsvár, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismét egy mérkőzés, amelyen egy szerencsétlen összeállítású kolozsvári kombinált kompromittálta a futballsportot. A multheti dicstelen szereplés után nem tudjuk megérteni, miért kísérletezik a district olyan csapattal, amelyben egyetlen kvalitásos futballista sem szerepel. A szombati futballmeccsen a III. Ker. szép és nivós játékkal szemben egy tehetségtelenül kapkodó kolozsvári csapatot láttunk, melynek igazán kár strapálnia magát, mert soha nivós sportot nyújtani nem fog. A III. Ker. győzelme reális és nem is felel meg az erőviszonyoknak. Még három gólt kellett volna rugnania.

Csapatok: III. Ker. FC: Biri, Werner—Biró, Steiner—Lutz—Magyar, Fenyvesi—Borbély—Zilahy—Lengyel—Drössler.

Kolozsvár: Chindreanu (Mieu), Krieshoffer—Merceanu, Rothsching—Orosz—Szabó (Muresan), Coborzan, Krausz—Dejeu—Deák—Sandru.

Nyomasztó pesti fölénnyel indul a játék és már az első percekben néhány szép lövés surran el a kolozsvári kapu mellett és fölött. A 10. percben Fenyvesi gyors és váratlan lerohanása után szép beadást küld középére, amelyet Zilahy nehéz helyzetből szépen fejfel a hálóba. Rá három percre ismét Fenyvesi rohan le és beadásából ugyancsak Zilahy rugja a pestiek második gólját. A kolozsváriak teljesen tehetetlenek a szépsztellus, jótechnikájú III. Ker. szemben, mely az egész félidő alatt ostrom alatt tartotta a kolozsvári kaput míg a teljesen tehetetlen hazai csatársor még a halvesorig sem jutott el.

A második félidőben már az első percekben kialakult a pestiek fölénye és a kolozsvári csapat csak szórványos kitérésekkel kísérletezik. A 17. percben esik a harmadik gól, amelyet Lengyel szép beadásából Borbély védhetetlen bombalövessel továbbit Mieu hálójába. További fölény mellett zajlott le a játék, mely a pestiek részéről szép teljesítményt nyújtott, de annál gyászosabb a kolozsváriakra.

A pesti csapatból Birinek sok dolga nem akadt, de néhány fogásával kivételes képességekről tett tanúságot. Werner és Biró áttörhetetlen bekkpárnak bizonyultak, míg a halvesor közl Lutz képviseli a legnagyobb klasszist. A csatársorban a két szél remekelt, míg Zilahy kitünő irányító center és különösen fejesei nagyon szépek. A mérkőzést Salvan kifogástalanul vezette.

Primăria Municipiului Cluj. No. 13468—1931.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că licitația publică pentru aprovizionarea cu 3 (trei) mașini de scris necesare acestei Primării fixată pe ziua de 16 August a. c. se va ține în ziua de 15 Septembrie 1931, orele 11 a. m. în localul Primăriei (camera 4).

Ofertele scrise și sigilate cu ceară împreună cu garanția de 5% care după adjudecare se va întregi la 10% din valoarea furniturii se vor prezenta Comisiunii de licitații în fața căreia se va ține primirea comenzi și vor fi preluate în camera No. 12 de către Comisiunea de recepționare.

Caietele de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea în orele de serviciu la Serviciul Administrativ al Primăriei camera No. 17.

Concurenții spre a fi admisi la licitație trebuie să facă dovadă că au firme înscrise.

Cluj, la 14 August 1931.

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

Union סדורים **Imakönyvek**

N מחורים machsor garnitură

I סליתים **Talesim**

O תפילין **Tefilin**

N ציצית מווחת **mezuzoth, zizes**

Óriási választék az összes ünnepi és rituális cikkekben

Ünnepi stágerórák

Vidéki megrendeléseket a beérkezés napján effektuáljuk

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 51

Goga előtti m

„Az ország hely

Karlsbad, augusztusban nyaraló Goga keltő nyilatkozatot szerkesztőjének Rothlyzetéről. Goga, politikusnak ismer a könyilatkozatában elismerés rendkívül sulyos mentéséhez heroikus tettekre van szükségnek belügműködésében is merész újat csoportosított mechanizmus leegyszerűsítésére.

Arra a kérdésre, ország helyzetét, a szolta Goga:

„Sulyo

— Az ország helyzetét, mint valaha. Igen van számomra a jövője s a nyugodt it megállapítom, hogy a szocializációs méréseket el arra mutat, hogy a megrendülések külső tényezőket eddig csak a türelmes természetem vagyok alarmisálni szavam értelmében.

A keresztény kormányalakítás

Károly de Ho binetal

Budapest, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A keresztény kormányalakítás terve, úgy látszik, megvalósulhat, mint a korábbi állanatokban hitték. A minisztertervezet tárgyalta a legkülönbözőbb pártok, a pártok is állást foglaltak, de a tárgyalások pozitív eredményt hoztak. Károly Gyula szombati nyilatkozatán jelent meg a keresztény kormányalakítás terve. A minisztertervezet tárgyalta a legkülönbözőbb pártok, a pártok is állást foglaltak, de a tárgyalások pozitív eredményt hoztak. Károly Gyula szombati nyilatkozatán jelent meg a keresztény kormányalakítás terve.

IMPOTEN

RADIUM BESUGARZÁS

RADIUM-ULTRA-RE

Egyetlen száraz rádium, amely fertiakknál is hatásos. A radium-ultra-re, amely a radium-226 és a radium-228 keveréke, a legújabb kutatások alapján készült. A radium-ultra-re, amely a radium-226 és a radium-228 keveréke, a legújabb kutatások alapján készült.

A kongresszus után

Irta: Dr. Weissburg Chaim

Egyik legutóbbi számunkban közöltük dr. Weissburg Chaim kongresszusi beszámoló előadásának befejező részét. Felkértük dr. Weissburgot, vázolja az Uj Kelet számára a cionista mozgalom kongresszus utáni helyzetét. Dr. Weissburg az alábbi cikkel tett eleget kérésünknek.

Weizmann tehát megbukott. Egy fáradt, megtört ember állott előttünk, ki úgy látszik, teljesen elvesztette a talajt a lába alól. Az interjú, melyben a többségre való törekvés veszélyéről beszélt, megdöbbentette a kongresszus összes tagjait, kivétel nélkül s ő maga sem tudta meg a szűkebb baráti környezetétől sem magyarázatát adni a dolgnak.

A sorsa ezzel meg is lett pecsételve. A kongresszus határozatilag megbélyegezte Weizmann eljárását s megválasztásáról ezután már szó sem lehetett. Egy tizenöt éves korszak zárult le ezzel a zsidó történelemben, egy korszak, melyben olyan esemény játszódtott le, amilyenhez fogható Cyrus perzsa király óta nem mutatott fel ez a történelem. És hogy Weizmann ez eseménnyel kapcsolatban örök helyet biztosított magának történelmünk nagyjai között, az minden kétségen felül áll. Népek nem szoktak hálásak lenni. Sőt ellenkezőleg. De ha az ember ismeri is ezt a törvényt s ha ellene is van Weizmann politikájának, azért mégis megdöbbentőleg hat egy igazi cionistára az a mód, ahogy a kongresszus ezt az embert, ki végeredményben mégis halhatatlan nagy dolgokat cselekedett s feláldozta magát az ügy érdekében, — elintézte. Talán egyedül a munkáspárt viselkedett ebben a tekintetben mindvégig úgy, ahogy Weizmannak ellenfelei részéről is joggal kijárt volna. De hát az ilyesmi, a tömegek hálálansága, történelmi szabály s rajta legfeljebb — elmélni lehet.

Weizmann bukása után természetesen a legakutabb problémává vált a cionista mozgalom: a „vezető” kérdése.

Szokolov megválasztását senki sem tekintte megoldásnak. Pedig nyilvánvaló, hogy ez a tapasztalt veteránja a mi mozgalomunknak most, hogy Weizmann lenyűgöző nagysága nem fogja árnyékba szorítani, többet fog produkálni, mint amennyit várnak tőle. Ugyanez áll talán legfontosabb munkatársáról az exekutívben, Brodetzkyról, a leeds-i egyetem kiváló fiatal tanáráról. És a többi tagjáról az új exekutívnek: az amerikai Newmanról, a mizrachista Farbsteinről, a baloldali Arlosorofról és Lickerről is csak szépet és jót lehet mondani. Kiváló koponyák, kik bármely kormányának díszére vállalnának.

De Weizmann után is különös a mai súlyos időkben mindenki egy új zsenit várt volna a mozgalom élére. Egy zsenit, aki a cionizmust újra megerősíti úgy kifelé, mint befelé s aki a cionista szervezetet el tudja vinni, ahova Herzl elindította, hogy t. i. a cionista szervezet az egész zsidó nép összegyűjtője s a kongresszus nemcsak a Palesztina-építés, hanem az összes zsidó ügyek legfőbb fóruma legyen. A világ zsidóság mai egyformán katasztrófális helyzetében s a jelenlét is súlyosabb jövője előtt ez igazán nem is cionista, hanem összzsidó érdek volna.

Ennek a kérdésnek a megoldása azonban a jövő kongresszusra maradt s hogy a jövő vezető személyét illetően már mostan kik körül folynak a kombinációk — erről beszélni nem tartozik e beszámoló keretében.

A tény tehát az, hogy a Szokolov-vezetőség átmeneti kabinetnek tekinthető. De hogy ezek az emberek derekas, jó munkát

fognak végezni, afelől minden jó cionista nyugodt lehet.

Az új exekutive ugyan nagyon nehéz körülmények között állt az ügyek élére. A nemzeti alapok bevételei az általános gazdasági világrkrisis következtében, mely most már Amerikára is áterjedt, igazán már minimálisabbak nem is lehetnek és ez egyértelmű azzal, hogy kolonizációs munkánk hosszú ideig stagnálásra lesz kényszerítve. Ez pedig semmiestre sem kívánatos állapot.

Ebben a tragikus helyzetben az egyetlen vigasztaló momentum, hogy a Palesztina-munka mégis csak hatalmas lépésekkel meg előre. Stagnálásról csupán a Cionista Szervezet hivatalos telepítésével kapcsolatban lehet szó, azzal a telepítéssel kapcsolatban, mely a Keren Kajemeth földjein a Keren Hajjeszód pénzeivel történik. Ami a privát tőkével, a narancs-zónában történő kolonizációt illeti, egyik ezer dunám a másik után kerül zsidó kézbe és lesz beültetve száz meg száz új zsidó munkásközösség adva foglalkozást. A narancsban végre egy szolid, szilárd bázis hoz jutottunk Palesztinában, mely a befektetőnek biztos, tekintélyes jövedelmet biztosít s ezzel megtörte a külföldi tőke óvatosságát Palesztinával szemben.

És az arab szivesen adja el a földjét, annál szivesebben, minél megszorítottabb „arabvédő” rendeleteket ad ki a jeruzsálemi kormány. Ez a való helyzet. Mert az arab veszedelem nem olyan nagy veszedelem, milyenek a külföldi ujságokban kinevez. 1929-ben hatalmas leckét kaptak tőlünk s nem valószínű, hogy ezt a leckét egyhamar elfelejtik, ha csak nem kapnak biztatást — miként akkor — az angoloktól. Nem nagyon valószínű azonban, hogy az angolok újra megmernék kísérni azt, amit annak idején az ő nevükben ama kikeresztelkedett magyar zsidó, Lukács—Luké merészelt. Tulvezélyes játék volna az angolok részére is.

És az „arab tenger” meséje sem tarthatja magát soká. Az Európánál nagyobb területen szétszórta 30 millió araboságot dinasztikus, faji és minden egyéb érdekellentétek választják számtalan soha nem egységesíthető részre. Szíriában komoly örmény-kolonizációt folytatnak a franciák, a művelt egyiptomi arabok pedig jórómán nem is tekintik magat arabnak, hanem a régi egyiptomi kultúra örökösének és távollattartja magát mindenfajta u. n. „pánarab”, vagy „arab föderáció” gondolatától.

Nem Palesztinában jövönk van, Palesztina előbb-utóbb a miénk lesz és pedig függetlenül attól — ez ma Palesztinában az általános vélemény! — hogy a Cionista Szervezet vezetősége megfelelő kezekben van-e mindig, avagy pedig néha, ideig-óráig vannak politikai bajok is. Az országban már ma aránylagos jólét uralkodik. A narancs pénzt, gazdagságot hoz be. És aztán már majdnem készen van a Ruthenberg-mű, már dolgoznak a Holttengernél, már folyamatban van a felmérése a Haifa-Bagdádi vasutnak, a Haifa—Mosszuli petróleumcsővezetéknek, egyre hatalmasabb konturokban bontakozik ki a palesztinai ember szeméi előtt az éjjel-nappal épülő haifai kikötő és amit a palesztinai fontosabb tart: évről-évre tíz meg tízezer új narancs, banán, vagy grapefruit ültetődik be. Aki Palesztinát járja, az tudja, hogy semmi okunk nincs kételkedni a végcél teljesülésében. Sőt!

De nem szabad mindezek dacára megállni a másik, a nemzet pénzeivel folyó kolonizációnak sem. A kettő szervesen kielégíti egymást.

És minél súlyosabb napokat lát a diaszpóra zsidósága, annál inkább meg kell

érteni ennek fontosságát. Csak hogy nem szabad úgy csinálni, ahogy eddigelé csináltuk. Az anyagi áldozatok hozásán kívül nem szabad megfeledkeznünk róla, hogy a zsidóságban még ma is kisebbséget alkot a cionisták csoportja és ahogy többségre törekszünk Palesztinában, úgy nem nyugodhatunk addig, míg nem tétünk szert a többségre a zsidóságban is. Ujra fel kell éledniök és nagy arányt ölteniök a hebraizálási és egyéb nacionalizálási mozgalmaknak. Mert a cionizmus, — ma már jobban látszik, mint valaha —

az egyetlen megoldása az egyre súlyosbodó zsidó kérdésnek és semmi okunk nem volt rá, hogy megtorpanjunk.

Ha az evvel a kongresszussal lezáródó periódusból ezeket a konzekvenciákat vonjuk le és igazán levonják őket, akkor rövid időn belül nem az „elnök kérdés” lesz a kongresszusaink legfontosabb problémája. Mert nem fogja többé kérdés tárgyat képezni, hogy vajjon az elnök személye kölcsönöz sulyt a szervezetnek, avagy megfordítva.

Négy hónapra ítélte a máramarosszigeti törvényszék Perl Mayert

Tizenhat hónapot kell kilőltönie a csempészek legnagyobb ellenségének

Sighet-Máramarossziget, augusztus 22. (Az Uj Kelet tudósítójától). A máramarosszigeti törvényszék szombaton délelben hirdette ki az ítéletet Perl Mayer bűnperében. A tárgyalás során arra kellett fényt deríteni, hogy valóban Perl Mayer csempészte át a határon lakásán talált árut, vagy az ő állításai felelnek meg a valóságnak, amelyek szerint az árut ő a csempészekről foglalta le és azután vitte lakására.

A tárgyalást zsúfolt tárgyalóterem előtt tartották meg. A törvényszék mai

ítélete bebizonyítottak vette Perl Mayer bűnösségét és négy havi börtönbüntetésre ítélte. Ezzel az ítélettel azonban Perl Mayerre egy sokkal nagyobb büntetés letöltése hárul. Perl Mayert ugyan is két csempészsért már kétszer súlyosan megbírságoták és miután a büntetés összegét megfizetni nem tudja, két izbeni 6—6 hónapos büntetést kell kitöltenie. Perl Mayernek így valószínűleg 16 hónapot kell ülnie.

Glasner kolozsvári, Fuchs nagyváradi és Katz ruszkovai főrabbiak nyilatkoznak az eszrog kérdérről

És egyhangulag a palesztinai eszrog mellett törnek lándzsát

Cluj-Kolozsvár, augusztus 22. Érthető módon a zsidó világsajtó már hetek óta heves kampányt folytat a görög eszrog ellen. A legutóbbi szaloniki események felrúzták a zsidó világ öntudatát. A zsidó szervezetek bojkottot hirdettek a görögországi eszrogok ellen és az egész zsidó világ lelkiismeretere apellálnak, hogy szakítva az eddigi rendszerrel, a zsidó vértől foltossá vált görög eszrog helyett használjanak palesztinai eszrogot, mert ezzel nemcsak egy elemi vallásétkölcsi kötelességnek tesznek eleget, hanem ugyanakkor a Jisuvban élő testvéreink ezreinek segítségére is sietnek.

A görög eszrog ellen folyó kampánnyal kapcsolatban alkalmunk volt megszólaltatni az erdélyi zsidó vallási élet néhány kiváló vezetőjét, akik ugyancsak egyhangulag és élesen lándzsát törtek a palesztinai eszrog mellett. Felkerestük Glasner Akiba kolozsvári főrabbit, aki kérdésünkre szinte magából kikelve válaszolta:

— Nem nyilatkozom! Szégyenpir önt el, arcomba szökik a vér s feljajdul bennem a zsidó érzés! Hogyan sülyedhetünk le ennyire? Agitációra, rábeszélésre van szükség a palesztinai eszrog érdekében? Elégé szomorú, hogy be kellett következnie a szaloniki pogromnak, míg megszólalt a lelkiismeret a világ zsidóságának legalább egy részében. Annyit mondhatok, hogy én még soha görög eszrogot nem használtam. Vallásgyalázást követ el az, aki görög és nem palesztinai eszrogot használ.

Fuchs Benjámin nagyváradi főrabbi a következőképpen nyilatkozott:

— A palesztinai eszrog régi harcosa vagyok. Sajnálattal hallottam a szaloniki zsidóságának a görög eszrog érdekében kibocsátott felhívását. Ez a zsidó élet mély

tragédiája! Űtnek, gyilkolnak, sárbatiponak bennünket, mi pedig ellenségeinknek kezét csókolva, szépítgetni igyekezzünk történeteket.

— Azt hiszem, felesleges a bojkottot mondani. Remélem, sőt meg vagyok győződve arról, hogy rövid időn belül teljesen el fog tűnni a görög eszrog vallási életünkben. Kérem, írja meg, hogy Erdélyben a főbünösök azok a rabbiak, akik görög eszrog terjesztésével foglalkoznak.

Katz ruszkovai rabbi, a chaszid-irányzat egyik képviselője a következő kijelentést tette:

— A legcélszerűbb volna, ha egy zsidó világgongresszus iszurral tiltaná el a görög eszrog használatát. A zsidó világnak már régen le kellett volna vonnia a görögök évezredek gyűlöletének konzekvenciáját. Mindentől eltekintve, kötelességünk palesztinai eszrogot használni, mert ezáltal testvéreinket is támogatjuk.

Slomo Zamra

Megnyílt az "UNION"

Könyv, papirkereskedés, könyvnyomtatás, CLUJ, CAL REG. FERDINAND (az Uránia Mozdó mellett) hol mindennemű papír, írószerszám, dai felszerelések szolid árban szerezhetők be. Kereskedelmi nyomtatványok készílnének. Nagy választék zsidó társaságok könyveiben és az összes rituális cikkekben, u. m.:

מחירים סלימים חילין מונוה ציפית
MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRA

Augusztus 24-től 31-ig: ünnepi filmhét a Szinkör Mozdóban

A nagy külföldi metropolisok mintájára a kolozsvári Szinkör Mozdó augusztus utolsó napjaiban ünnepi filmhétet rendez, amellyel egyben új szezonját is megnyitja

A nyomasztó gazdasági helyzet végeredményben lélektani kérdés. Ha elcsüggedünk és rajtunk kívül álló nagyhatalomnak fogjuk fel a gazdasági válságot, akkor vele eredményesen megküzdeni nem tudunk. Általános optimizmusra van szükség, a legnagyobb erőfeszítés mellett.

Ebben a jelen indul meg a Szinkör Mozdó új szezonja is. A jelszó:

a legolcsóbb árban a legjobbat produkálni

A mozdószínház a legáltalánosabb szórakozási szükséglet ma s egyben igen sokat tehet annak a közhangulatnak megteremtésére, amely több lelkesedést, több erőfeszítést jelenthet.

az ünnepi filmhét

feladata-izelítőt adni a Szinkör Mozdó új szezonjából. Ezért az igazgatóság úgy határozott, hogy ezen a héten az év

legnagyobb reprizét és az év legnagyobb premierjét

vezi műsorára. Az év legnagyobb reprize kétségtelenül az a film, amelyet Kolozsváron csak kevesen s akkor sem teljes értékű előadásban láttak.

Marlene Dietrich: MAROKK O

című grandiózus drámája hétfőtől szerdáig szerepel a műsoron. Az év legnagyobb operettje pedig

Lillian Harvey és Willy Fritsch: BETÖRŐ!

című legújabb, legszenzációsabb, a Benzinkut sikerét is messze meghaladóan zselmes filmje.

A Szinkör Mozdó új, tökéletes hangosberendezésén ezek a remekművek zonyára csorbitatlan, tökéletes módon fognak érvényesülni. És igazolódni fog a Szinkör Mozdó jellegje:

Olcsóságban, minőségben fejhosszal vezet a Szinkör

Az ünnepi filmhét részleteire visszatérünk.

HIP

Az UJ KELET az
bánsági zsidó
Főszerkesztő: I
Felelős szerkesztő
Bukaresti s
Hátszegi Ernő,
Cikkeink utánnyom
megjelölésével

— Az Erdélyi Zsidó kolozsvári helyicső ezuton közli a helynyának összes tagjainak kedden, augusztus 23-án, 10 órákor a neológus (Calea Regele Feri) ülést tart és kéri az tekintettel a nagyfára, az ülésen telje meg. Az ülés tárgya: Sz. szerződése a P. kolozsvári zsidó kult. elnökségének lemond.

— A Mizrachi és Palesztinában. Be Mizrachi palesztina foglalt az ellen, hol letek szombaton rendezést. Intervenciót vezet berlini közpon Lelever-t. A Mizrachi a futballmérkőzések sportrendezvényeket tek delután bonyolít mozgalom következték nagy része szabaddé letant a munkások tájára a Mizrachi palesztinai zsidó tegyék szabaddá al a péntek delután.

— Ujabb zsidó-tes országban. Darmstadben az utóbbi időben gyűlölés történt. Griedel faluban két fiu az est szürkületben temetőben és ott hágt. Kettőt feldöntö „Adolf Bär” felirás „Adolf Hitler”-re. A Offenbachban történt kidöntöttek helyéből.

— Beiratások: A izr. elemi iskolában tus hó 25—31-ig eszt és d. u. 3—6-ig. Fel fenti határidő pont annak eltelte után fel. A tanítás szep órákor kezdődik.

— Zsidó tudósok kongresszuson. A tik: A 18-ik nem kongresszuson, am és 12. között tartat részt vesznek hira

Amerikából James Lumbia egyetem i M. Leopold Margó szágól dr. E. Lev I. L. Palache fogna rresszuson. A pales D. Mayert küldi k

— Aranyeres cso szere a Haemorsan kapható a gyógytá

— Ma delután 6 do Diáksegélyző a kok nyári táncmu kertben. Az igazi színhelye lesz a Zatos jökekv és mu hangulatot fogja város zsidó ifjuság részt a diákmulats jában és kevés m olyan sikerre kilát muri kecsgetet. A a legkellemesebb szolgálmi a közöns verseny, táncverse pentin, a legszebb lévő nyártól és a ra, hogy a bali sz zett ifjuság igazá A legjobb kolozsv gáltatni a zenét a latságon mindenki viseli a zsidó diák ja, hogy a mula Diáksegélyző a le diákok fenntartása

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportjának elnöksége ezúton közli a helyi csoport választmányának összes tagjaival, hogy a választmány kedden, augusztus 25-én este fél 9 órakor a neológ hitközség imatermében (Calea Regele Ferdinand 52.) plenárius ülést tart és kéri az összes tagokat, hogy tekintettel a nagyfontosságú tárgysorozatra, az ülésen teljes számban jelenjenek meg. Az ülés tárgysorozata: A Zs. N. Sz. szerződése a Phönix biztosítással, a kolozsvári zsidó kulturház, a helyi csoport elnökségének lemondása.

— A Mizrahi és a szombati futballozás Palesztinában. Berlinből jelentik: A Mizrahi palesztinai szervezete állást foglalt az ellen, hogy zsidó sportegyesületek szombaton rendezzenek futballmérkőzést. Intervencióra kérték fel a szervezet berlini központjának elnökét, dr. Lelevert. A Mizrahi azt javasolja, hogy a futballmérkőzéseket és a különböző sportrendezvényeket szombat helyett péntek délután bonyolítsák le. A week-end mozgalom következtében az európai országok nagyrésze szabaddá teszi a szombat délutánt a munkások számára. Ennek mintájára a Mizrahi interveniálni akar a palesztinai zsidó munkaadóknál, hogy tegyék szabaddá alkalmazottaik számára a péntek délutánt.

— Ujjabb zsidó-temetőgyalás Németországban. Darmstadtól jelentik: Hessenben az utóbbi időben két ujjabb zsidó sirkőgyalás történt. A Butbach melletti Griedel faluban két tizenéves iskolás fiú az est zsidó temetőjébe behatolt a zsidó temetőben és ott három sirkövet megrongált. Kettőt feldöntöttek, egyiket pedig az „Adolf Bär“ felirást kijavították: „Éljen Adolf Hitler“-re. A másik sirkőgyalás Offenbachban történt, ahol két sirkövet kidöntöttek helyéből.

— Beiratások: Az Eötvös uceai orth. elemi iskolában a beiratások augusztus 25-31-ig eszközöltek d. e. 9-12 óra között. Felkérjük a t. szülőket a fenti határidő pontos betartására, mert annak eltelté után senkit sem vehetünk fel. A tanítás szeptember 1-én reggel 8 órakor kezdődik. **Az iskolaszék.**

— Zsidó tudósok a 18-ik orientalista kongresszuson. Amszterdamból jelentik: A 18-ik nemzetközi orientalista kongresszuson, amelyet szeptember 7. és 12. között tartanak meg Londonban, részt vesznek híres zsidó tudósok is. Amerikából James A. Gottheit a Columbia egyetem ires orientalista és M. Leopold Margolies jönnek. Németországból dr. E. Levy, Amszterdamból dr. I. L. Palache fognak részt venni a kongresszuson. A palesztina-kormány dr. L. D. Mayert küldi ki a tanácskozássokra.

— Aranyeres esomók biztos gyógyszeresze a Haemoron-kup és kenőcs. Olesón kapható a gyógyszárakban.

— Ma délután 6 órakor tartja a Zsidó Diákszegélyző a kolozsvári zsidó diákok nyári táncmulatságát a Zajzon-kertben. Az igazi nagy diákmulatságok színhelye lesz a Zajzon-kert, ahol a fiatalos jókedv és mulatni tudás a legjobb hangulatot fogja felkelteni. Az egész város zsidó ifjúságának színe-java vett részt a diákmulatság rendezési munkájában és kevés mulatságnak volt még olyan sikerre kilátása, amellyel a diákmuri kecséget. A mulatság rendezése a legkellemebb meglepetésekkel fog szolgálni a közönség számára. Szépségverseny, táncverseny, konfetti és szerpentin, a legszebb bucsu a mulafélben lévő nyártól és a legjobb lehetőség arra, hogy a bál szeszön óta táncra éhezett ifjúság igazán jól érezze magát. A legjobb kolozsvári jazz fogja szolgáltatni a zenét a tánchoz. A mai mulatságon mindenki ott lesz, aki szívén viseli a zsidó diákok sorsát és aki tudja, hogy a mulatság rendezésével a Diákszegélyző a legszebb célt: a zsidó diákok feantartását tüzte ki maga elé.

Rohamosan közeledik

Főnyeremény: 1,000.000 Lei
Közel 2000 nyeremény,
2,700.000 - lei értékben

az erdélyi zsidó kórházegyesületek sorsjátékának huzási terminusa. Ha részt akar venni azokban a nagy és reális nyerési esélyekben, amelyeket ez a sorsjáték nyújt,

Siessen vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!

100 lej egy sorsjegy ára 100 lei!

Postal megrendelésnél az utánvételezési és portóköltéssel együtt is csak 100 lej egy sorsjegy.

Zsidó Kórházegyesületek Központi Sorsjátékintézősége Cluj, Piata Unirii 20.

— A felső kereskedelmi iskolákba felvehető a középiskolák III. osztályát végzett növendékek. Az oradeai társulati fiú és női felsőkereskedelmi iskolákba a beiratások folyamatban vannak naponta 10-12-ig. Felvételnél az I. osztályba a gimnázium vagy liceum III. osztályát végzett növendékek. Különösen ajánlatos az I. osztályba beiratkozók mielőbbi jelentkezése az esetleges korengedély megszerzése végett. A tanév és a javító vizsgálatok szeptember 1-én kezdődnek. Bővebb felvilágosítást adnak az igazgatóságok. (Aleca Gojdu 1.)

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes Ferenc József keserűvíz kitűnő házi szer, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Megoldás előtt a jadjuri büntény? Haifából jelentik: A Jadjur közelében meggyilkolt 3 zsidó munkás ügyében a nyomozás váratlan fordulatot hozott. A rendőrség letartóztatott három beduint, akik egy pincében fegyvereket rejtgettek. A rendőrség megállapította, hogy a zsidó munkások elleni ortvámadásnál ezeket a fegyvereket használták.

— Wizzmann vezeti a délafrikai Keren Hajjeszód-kampányt, Berlinből jelentik: A jüdische Rundschau jelentése szerint a Jewish Agency azzal a kéréssel fordult dr. Weizmann Chaimhoz, hogy vállalja el a délafrikai Keren Hajjeszód-kampány irányítását. A cionista szervezet volt elnöke hír szerint elvállalta ezt a megbízást.

— Értesítés. Értesítjük a Bukarestbe utazó közönséget, hogy Calea Victoriei 90. szám alatt (az Atheneum és Regal-paloták között) megnyitott a CAFE CORSO. Nyugati kényelem.

— Sokat bosszúznak az autógummik terén a híres GOODRICH új gyártási módjáról. A nyert információk szerint a „Water Gure“ nevű gummi különleges készítési módja a kilométer-teljesítmény lényeges feljavítására vezetett. Valamennyi autótulajdonos becsüli ma már az új turakosokra és teherautókra való új modellű pneumatikok előnyeit, amelyeket a Goodrich S. A. R. Bucuresti, Str. Doamnei 14. sz. a cég ügynökei adtak el.

— A Kolozsvári Iparos Egylet tüzfajszükségletének beszerzésére pályázatot hirdet folyó hó 30-i lejárattal. Pályázati feltételek P. Unirii 23 szám alatt d. e. 9-11 óra között átvehető.

— A timisoarai nyilvános zsidó fiuliceum, felső kereskedelmi iskola és leánygimnázium összes osztályába a beiratás augusztus hó 25-én kezdődik. A harmadik osztályt végzett tanulók minden felvételi vizsgálat nélkül beiratkozhatnak a liceum és leánygimnázium IV., vagy pedig a felső kr. isk. I. osztályába. A tanév megnyitása mint az állami iskoláknál. A fiuk részére szigoruan kóser internátus.

Buziás gyógyfürdő

(ROMÁN NEUHEIM)

páratlan szénsavas radioaktív sós-vasas forrásokkal.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érelmeszesedés, szív és vérkeringési zavaroknál, vesébej, vérszegénység, izom-csusz- hólýaghurut és kimerüléses idegesség esetén.

Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes, etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel gyógyít.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés kitűnő kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes standdal. Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szivesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő Rt. Fürdőigazgatóság Buziás (Bánát).

N A P R Ó L - N A P R A

Az ujskóciai Yarmouthtól északra egyik farmon csodájára járnak egy öt éves kislának, aki a felnőttek is teljes mértékben igénybevevő erőmutatványokat a legnagyobb könnyedséggel végez el. Könnyedén vontat nehéz tárgonekat s még nagy ökrös szekeret is rudjánál fogva ide-oda forgat. A fiu magassága 3 láb 75 hüvelyk és súlya 100 font. Fizikai képességeinek a szellemiek is nyomában járnak. Különösen elmésnek tartják a napi eseményekre vonatkozó megjegyzéseit.

Mexikó Cityben a rendőrök utasítást kaptak, hogy az uccán talált kétes tisztaságú embereket fogják le s a legközelebbi nyilvános fürdőbe vigyék ingyenes kényszerfürdésre.

Santiago di Chileből jelentik, hogy a kormány proklamálta az év végéig az általános moratóriumot. Ez időpontig vállalatok, magánosok nem kötelesek külföldi követeléseket fizetni.

A varsói rendőrség a napokban rajta ütősszerűen házkutatást tartott egy gyanus házban és ekkor megállapította, hogy az épületben egy Reske nevű több szőr büntetett nemzetközi betörő rend-

szeres tolvajiskolát tartott fenn. Az iskolában fiatal fiukat és leányokat oktatott ki a lopásra, zsebmetszésre és betörésre. Tanítványai „tandij“ fejében zsákmányuk felét fizették a mesterüknek.

Rajcsics Lazo és Persics Márkó szokoláci lakosok közös erővel megverték Milinkovics Jován tízeves Zsifkó nevű kislfiát. A súlyos sérüléseket szenvedett kisgyermeket orvosi kezelésben részesítették. A brutális támadókat a topolai csendőrség letartóztatta. Kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy a vergődő gyermek sírása gyönyört okozott nekik. A szadista hajlamu telepesek ellen az eljárás megindult.

Teheránban Giulio Daneo teheráni olasz követ a tifuszjárvány áldozata lett.

A newyorki Sing-Sing fegyházban közelebből 26 kivégzés lesz. Csaknem valamennyi halálraítéltet rablógylkoság miatt ítélték el.

Az Egyesült Államoknak ez év április elején 122 millió 775 ezer 46 lakosa volt. A városokban az összlakosság 56.2 százaléka él.

A Zsidó Párt Ifjusági Szekciója kolozsvári helyi csoportjának alakuló közgyűlése

A Zsidó Párt a választások előtt munkálatainak intenzív folytatását határozta el. Az elvégzendő munkák között első helyen szerepel az ifjúság megszervezése is. Ezen szervezési munkának elvégzése elsősorban magának az ifjúságnak a teendője. A szervezkedésnek első etapjaként az ország minden nagyobb helységében megalakultak az ifjúsági szekció helyi csoportjai. Ezen munka elvégzésének folyamán Kolozsvárra, mint a politikai élet egyik fontos centrumára került a sor. A szervező bizottság ennek érdekében elhatározta a kolozsvári helyi csoport alakuló közgyűlésének az összehívását.

A párt a romániai zsidó kisebbség összes arnyalatainak érdekeit képviseli. Ezért minden zsidó leány és ifju tartsa elsőrendű kötelességének a szervező bizottság által folyó hó 26-ra, szerda este 8 órára a neolog hitközség nagytermébe (Cal. Reg. Ferd. 52. szám) összehívott alakuló közgyűlésen való megjelenését. Napirend: 1. A szervező bizottság jelentése. 2. Az ifjúsági szekció programjának ismertetése. 3. Üdvözlések. 4. A megalakulás kimondása és a választások megejtése. 5. A szervezeti szabályzat és programtervezet előkészítő bizottság kiküldése. 6. Esetleges indítványok. A szervező bizottság nevében Grün Izsák elnök s. k., Hermann Dezső s. k., Ernster Sámuel titkár s. k.

— Izzalmas tüzharc rendőrök és banditák között Newyork uccáin. Newyorkból jelentik: Egyik keleti városnegyedben izzalmas uccai rablóhajsza volt tíz percig tartó sűrű lövöldözéssel. Autós banditák megtámadtak egy aranyat szállító gépkocsit, mire rendőrosztag sietett segítségükre. A banditák és a rendőrség között tüzharc fejlődött ki, melynek során a golyók két rendőrtisztet és három rablót megöltek, három rendőrt és két járőrelőt súlyosan megsebesítettek.

Női

harisnyaárak

e héten kezdve:

Mosóselyem	Lei 40
Viscosa	Lei 95
Adesgo 40 szám	Lei 120
Adesgo 40 szám nyilas	Lei 135
Adesgo 51 szám	Lei 149
Adesgo 51 szám nyilas	Lei 175
H. G. B.	Lei 120
H. G. B. nyilas	Lei 135
Elite G. B. L.	Lei 190
Elite G. B. L. nyilas	Lei 225
Cérna nőiharisnya	Lei 38
Finom szálú nőiharisnya	Lei 75
Tönkretehetetlen nőiharisnya	Lei 85

hibátlan áru

Férfi

harisnyaárak

e héten kezdve:

Mindennapos sockni	Lei 14
Mintás selyemszálú sockni	Lei 21
Egész jó anyagu sockni	Lei 35
A legerősebb sockni	Lei 50
Sportharisnya	Lei 33
Golfharisnya	Lei 90

Kizárólag e héten kezdve

Siposnál,

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 8.

KÖZGAZDASÁG

Nem lesz orosz dumping 1931-ben

Az utolsó két héten Romániában 10—25%-os áresés mutatkozik a terményekben

Kanadában rossz volt a termés. Argentína ebben az évben már hárommillió tonna tengerit exportált

Bucuresti-Bukarest, augusztus 23. A földművelésügyi minisztérium kiadta a szokásos jelentését a terménypiac helyzetéről, amelyből mindennél jobban szűrhető le az a katasztrofális helyzet, amely előtt Románia mezőgazdasága áll. A jelentés megállapítja, hogy a belföldi termés a nagy általánosságban megfelelt a várakozásoknak és csak Moldova délkeleti részeiben, Beszarabia déli részén, Dobrogea északi vidékein, valamint a Bărăgani egyes részein maradt a várakozáson alul.

A tengeritermés mindenütt kielégítő és jó termésre van kilátás. A szállótermés is szépen mutatkozik és ebben az évben sem a jégverés, sem a filoxéra nem okozott nagyobb károkat. A dió, szilva és almatermés közepesnek ígérkezik.

Jégverések Sorocat, Fălciu és Drohoi megyében okoztak nagyobb károkat. A terménypiac árai az egyes tartományok szerint a következő táblázatot adják:

A hivatalos ártáblázat

	buza,	tengeri,	árpa,	zab,	rozsa,	bab
Hivatalos kvóta:	L. 273	L. 200	L. 207	L. 238	L. 193	L. 392
Braila:	L. 273	L. 198	L. 216	L. —	L. —	L. 380
Galac:	L. 273	L. 195	L. 201	L. 231	L. 195	L. 375
Konstanca:	L. 286	L. 220	L. 230	L. 230	L. —	L. 365
Temesvár:	L. 281	L. 292	L. 262	L. 403	L. —	L. —
Bazargie:	L. 225	L. 210	L. 185	L. 223	L. 165	L. 450

Ezeket az árakat aug. 1-től aug. 15-ig jegyezték hivatalosan a minisztériumban. A buzaáraknál a szállítási prémium is bealkulandó. Ezek a számok igazolják, hogy az utóbbi 15 nap alatt a buza 8—13 százalékkal esett, a tengerinél 13—18 százalékkal, az árpánál 8—17 százalék, a zabnál 10—35, a rozsnál pedig 10 százalék áresés mutatkozik. Ugyanez a zuhanás tapasztalható a külföldön is, ahol a buza ára 4—24 százalékgig, a tengeri 3—10-ig, az árpa 5—17 százalékgig esett.

Felhalmozódnak a terménykészletek

Augusztus hónap első felében a nemzetközi terménypiac gyenge volt. A nyugateurópai importállamok felemelték védővámjaikat az idegen buzával szemben. Így Németország csak a belföldön örölhető buzamennyiség 3 százalékát, Franciaország pedig 5 százalékát engedélyezte.

A nemzetközi pénzügyi krízis természetesen nem maradt hatás nélkül a terménypiacra. Az északamerikai buza-készletek egyre jobban halmozódnak fel és ez sok gondot okoz az Egyesült Államok kormányának.

Egyes közgazdasági körökben a termés egyrésztének megsemmisítését követelik.

amit azonban a termelők nem akarnak tudomásul venni. Szovjet-Oroszországban az idegi bőtermés mellett a földművelésügyi kormányzat sürgetni kénytelen a felesleg kihelyezését. Mindazonáltal a mai árak mellett, nagyon valószínűtlen hogy egy újabb dumping kísérlet sikerrel kecsegtethet.

Argentína kukorica exportja

A tengeripiacon hasonló visszaesés mutatkozik és a kukorica világszerte a buza árnívójáig süllyed. A kereslet ennek ellenére kielégítő. Az utolsó négy hónapban Argentína 3 millió tonna tengerit exportált, tehát 2 millióval többet, mint a múlt év megfelelő periódusában. Az Argentínában felhalmozott exportálható készleteket 4 millió tonnára becsülik. Amennyiben a többi termelő államokban a termés gyengébb lesz, remény lehet arra, hogy a tengeri piaca megerősödik.

Az árpa és a zab iránt a kereslet kicsiny. Ajánlatokat elsősorban Észak-Amerika, Oroszország és Szerbia tesz-

nek. A világgiazi helyzetet a következő adatokkal világíthatjuk meg:

A termények világgiazi helyzete

Jugoszláviában a buza-termés az eddigi kalkuláció szerint 23,064.000 métermázsá, tehát 1,240.000 métermázsával több, mint a múlt évben és 1 millió mázsával nagyobb, mint az utolsó 5 év természeténél közepesaránya. A rozstermés valamivel nagyobb, mint az 1930-as évi, míg az árpa és zab a múlt évi termés alatt maradtak.

Nines orosz dumping

Oroszországban a szovjet-kormány hivatalos adatai szerint az állami, mezőgazdasági termelőszövetkezetek s mezőgazdasági trösztök július 22-ig másfél millió métermázsá terményt exportáltak. A termés ugy mennyiség, mint minőség szempontjából kielégítő.

Észak-Afrikában a tunisi, algiriai és marokkói öszttermés 17.6 millió métermázsá, tehát majdnem ugyanaz a mennyiség, mint az előző évben és 1.3 millió mázsával kevesebb, mint az utóbbi 4 év közepesaránya.

Kanadában rossz volt a termés

Kanadában a buza-termés 63 millió mázsá, a múlt évi 108 millió mázsával szemben és 54 millió mázsával kisebb, mint az utóbbi öt év közepesaránya. A rozstermés 2 millió mázsá, a múlt évi 5.5 millió mázsá természetével szemben. Az árpa és a zab hasonlóképpen elmaradnak, a múlt évi termés alatt maradtak.

Az Egyesült Államokban a legutóbbi becslések szerint a buza-termés 243.3 millió mázsának felel meg. A termés tehát 8 millió mázsával haladja túl az 1930-as évi termést és 20 millió mázsával több, mint az utóbbi öt év közepesaránya.

TOZSDE

Bukarest, augusztus 22. Francia fr. 6.65, font sterling 820, dollár 170.50, belga frank 25.50, lira 8.90, svájci fr. 33, cseh korona 5.03, osztrák schilling 23.80, márka 39.50, holland forint 68.

Zürich, augusztus 22. Holland forint 207.50, dollár 5.14, font 24.98, francia fr. 2015, lira 26.90, cseh korona 15.23, pengő 90.02¹/₂, dinár 9.05¹/₂, lej 3.05¹/₂, zloty 57.60, shilling 72.25.

EDDIG SZAZÖTVEN MILLIÓ DOLLÁRBA KERÜLT AMERIKÁBAN AZ ÁRAK STABILIZÁLÁSA

A tultermelés beszédes számai

London, augusztus 22. A buza- és gyapotárak stabilizációjára irányuló akció eddig 150 millió dollárt emésztett fel. A Farm Board hatalmas árukészleteket volt kénytelen felvásárolni, hogy a további áreséseket megakadályozza. A Farm Board raktáraiban 1 millió 300 ezer bála gyapot és 275 millió bushel buza van felraktározva.

Nyolcmilliárd lej a Nordwolle passzívja

Amiért a Darmstädter Bank megbukott

Berlin, augusztus 22. Hamburgban ma az ország érdeklődésének közepette lezajlott a Nordwolle hitelezőinek első értekezlete. Az értekezlet eseményeiből válik csak nyilvánvalóvá, hogy a Darmstädter Bank bukását milyen hatalmas veszteségek idézték elő.

Tudvalevő, hogy a Danatbank a világ textiliparában domináló szerepet vitt és a Nordwolle hatalmas veszteségei adták meg az utolsó tördőfést a külföldi hitelezői által megszorított Darmstädter Banknak. A hitelezők értekezletén megállapították, hogy a Nordwolle aktái 38 millió márkát képviselnek, míg a vállalat passzívai 235 millió márkát tesznek ki. Ez a 187 millió márkát tehát közel 8 milliárd lejes passziva, rántotta magával a legnagyobb európai pénzügyi tézetet.

A bénsági terménypiac árai. Temesvárról jelentik, hogy a terményközsdén a következő árak alakultak ki: Buza 79 kg.-os 200 lej, tengeri 250 lej, zab 240 lej.

Lengyelország júliusi import-export mérlege. Varsóból jelentik: Lengyelország júliusi exportja 239.793 tonna volt 129.437.000 lengyel zloty értékben, ami az elmúlt évi 239.463 tonna és 177.368.000 zloty értékkel szemben minimális exportemelkedést, de jelentékeny áremelkedést jelent. Májusban Lengyelország importja 272.281 vagon volt 137.140.000 zloty értékben, míg ennek a hónapnak exportja 1,577.553 tonnát tett ki, 161,627.000 zloty értékben.

A boléta csődje. Bukarestből jelentik: A Lupta közli, hogy a gabonaértékesítési törvény nem sok jót eredményezett. A lap statisztikája szerint eddig 1247 vagon búzát exportáltak a rendelkezésre álló 300.000 vagonból.

Javulni fog a pénzügyi helyzet. Bukarestből jelentik: Az Argus szerint a pénzügyi már teljesen nyugodt, sőt egyenesen optimista bizonyos külföldi hírek rövidesen olyan eseményeket ígérnek az európai pénzügyi világban, amelyek ezt az optimizmust igazolni lesznek hivatva.

Mibe kerül a cégbejegyzés? A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő céghivatal értesülése szerint a kereskedők között olyan hírek vannak forgalomban, mintha a régi cégeknek a bejegyzése igen magas összegekbe kerülne. A céghivatal ísmételten hozza az érdekeltek tudomására, hogy régi egyéni kereskedelmi cégeknek a bejegyzési illetéke 125 lej, a társaségeké pedig 325 lej, amihez az egyéni cégeknél kb. 60 lej, a társaségekénél pedig kb. 90 lej bélyegilleték járul. A bejegyzéshez be kell mutatni a törvényszéki bejegyzett cégeknél egy friss keletű igazolványt, más cégeknek az iparigazolványt és minden esetben pedig az állampolgársági igazolványt is. A kéréseket a cégjegyző hivatalban is ki lehet tölteni cégenként 10 lej minimális díj mellett.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 23841—1931.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că licitația pentru furnizarea de îmbrăcăminte, chipuri și ghețe pe seama servitorilor, vizitilor și desinfectorilor Primăriei fixată din gresăla pe ziua de

Duminecă 16 August 1931 se va ține în ziua de 15 Septembrie 1931 orele 11 a. m. în localul Primăriei (camera No. 4).
Ofertele scrise și sigilate împreună cu garanția de 5% care se va întregi după adjudecare la 10% din valoarea furniturilor se vor prezenta comisiunii de licitație (camera No. 4) în fața căreia se va ține licitația.

Furniturile trebuie livrate în termen de 30 zile dela primirea bonului de comandă și vor fi preluate în edificiul Primăriei din Piața Unirii No. 1 de comisiunea de recepționare.

Cătețul de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea în camera 17 a Primăriei.

Licitatorii spre a fi admiși la licitație trebuie să întruiească condițiunile prevăzute de normele generale pentru ținerea licitațiilor publicată în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Junie 1931.

Cluj, la 13 August 1931.

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

Színház—Mozi

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11 órakor: Dolly karriert csinál.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor utólag: Dolly karriert csinál. Nagy dómoperett, az Ufa Rabinovitsch-Block produkciója, a főszerepekben Dolly Haas, oskar Karlweis, Kurt Gerron, Alfred Abel). Előtte: A beszélő kutya.

Hétfőn 3, 5, 7 és 9 órakor: Marokkó. (A Szinkör Mozgó ünnepi felhőtenek nagy darmai slágere, a főszerepekben Marlene Dietrich, Garry Cooper, Adolph Menjou. Az esztendő legnagyobb drámai sikere. Előtte: U Micki-Maus és hangos hiraó). Hétfő-árak 10 és 20 lej.

Kedd: Marokkó.

Szerda: Marokkó.

Csütörtök: Betörő! (Lilian Harvey és Williy Fritsch legujabb, legnagyobb hangos filmoperetteje. Az ősi megnyitó előadása, a filmév legszenzácósabb sikerű újdonságával. A Szinkör Mozgó ünnepi filmhetének nagy operettslágere.)

CORSO-MOZGÓ műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Egy démon élete. Dumas az „Idegen” c. világhírű regénye filmen.

Hétfő 5, 7, 9 órakor: Trojka. Oroszország szimboluma és végzete. Hatalmas hangosfilm dráma. Főszereplők: Olga Tschechova, Hans A. Schlettow, Helen Steels, Mihail Tschekow. Műsor előtt: Ileana főhercegnő esküvője a pelesi kastélyban.

Kedd 5, 7, 9 órakor: Trojka.

Szerda 5, 7, 9 órakor: Trojka.

Apróhirdetések

Szavanként 4 Lei
Vastagbetűvel 8 Lei
Legkisebb apró, 10 szó 40 Lei
Allástkeresőknek 1 szó 3 Lei
Vastagbetűvel 6 Lei

Csak vasárnapra feladott apróhirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portóbélyeggel ellátott jellegű leveleket továbbítunk.

Ha izzad a lába

keze, hónalja Sudeol-kenőcsöt használjon. Kellemes és olcsó. Kapható a gyógyszer-tárban és drogériában.

Házasságokat a legjobb zsidó körökben gyorsan és diszkrétan közvetít a „Globus Házasságközvetítő Iroda Albaluila, Str. Andrei Muresan No. 17. (Vászlásbélyeg melléklendő.)

Uri család 1—2 gyermekét az iskolai idényre teljes ellátásra elvállalná Székely, Str. Surda 22.

Fűzőkészítéshez varróleányokat per-fekt tudással keresek. Hermanné fűzőszalonja Calea Victoriei 16.

Schulmädchen findet in vornehmen Hause gute pension koser. Alfred Felter, Sibiu Regina Maria 12.

Schwartz Ignácóné kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárás Szappan uca felől. Olcsó árak!

XIV. ÉVF. * 1
Cluj—Kolozs
augusztus 23
5691 ÉV E

As Uj Ke
és báná

Cikkeink
forrás n

Kéziratok
megőrzésükre nem

Macdonald és B

Rövid egy hét leforgonybúkas híret repitegkott Európa legroa, a Bethlen-kormány demokratikusabb, leghalrománya: a Macdonald munkáskormány. Egy veszteséget jelent a fia és békegondolat m az esetben is, ha a nemzeti kormány Macdonald. Már maga a konzervatívnak ism munkáskormány állhat lat volt minden haladámára. Amig ez a korot, Európa nyugodt letmagyobb és leghatalnáll a béke mellett. Ez sz megrendült.

Ezzel az illuzióvesztés a sovány kárpótlásunmagyar reakció buko demokratikusabb resim. Agórtént az a csoda, hbnak hitt Bethlen-kakciósb Károlyi korvlyátszik, rossz napok haladásra és demokraasunk csak az, hogy eljön egyszer a hajrilemlel csak ideig-óm m tarthat már sokárópa felett is.

Dambovica viz

Bukaresti laptársaink entik, hogy a főváros ták a Dambovica vizé a tisztogatás alaposicára. Fővárosban méan büzös és kellemetlínó ez a kis patakocsj- és petróleumtócsák. Szine állandóan pisrtja pedig maga az ryszóval orrfacsaró illtobovica. Külföldi turítogatták. Mert egy drendezetlen, de mégis lős közén. Szimboluodásnak.

Ez a szimbolum most azonban azok a polyelk az ország politikszkálnak, elviselhet usz ország életét. Nem szabad megállni titásánál. Ki kell tiszt is, amelyet ez a fo. Es amelyben oly so illusait.

kiterjesztett
merus klauzus

aki azt állítja, hogy Rgyarországon nem köváltózas, az téved. E kormány új közoktatá nyilván éppoly jólyen nagy hazafi, enának a legradikálisal franciáország, melynel simváltózasra vonatásot adta a magyar v. minden bizonnyal v. től, ha hallani fogja gyar kormány mily elegend a rezsimváltásnak.

agy talán még sem? simváltóztást egvélre is" javaslat bejegyzése felvetésére a Bethl annakidején fanyalrszt Sándor a magágát azzal akarja meemti numerusz klo-e helyett — a közrja terjeszteti a numz „megoldásnak” valnines kenvér, ha a m pénzüvel, az adóf